

รายงานการวิจัย

บทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

ปริยากร บัวทอง และคณะ
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2558

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

บทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้การสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

ปริยากร บัวทอง และคณะ
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทุนอุดหนุนโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2558

(ก)

ชื่องานวิจัย	บทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบ้านดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย	ปริญกร บัวทอง และนนทชา ชัยพิชิตานันท์
สาขาวิชา	วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที และศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของกลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีขอบเขตในการศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยบทบาท 4 ด้าน ได้แก่ บทบาทในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน บทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ บทบาทในการพัฒนาบุคลากร และบทบาทในการประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอน คณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 100 คน ในพื้นที่กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.70) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.00, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.67) ด้านการพัฒนาบุคลากร ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.88, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.78) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาในราย

(ข)

ข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.73, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76) ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.74) ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการจัดทำแผนผังบริเวณโรงเรียนอย่างชัดเจน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบไอซีที ด้านการพัฒนาบุคลากร ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีการนำไอซีทีมาเกี่ยวข้อง ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการติดตามและให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : บทบาท, แนวทาง, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, ไอซีที

Title	The Role of Education in Promoting the Activities of teaching to ICT in School Ban Dong Moon Lek Phetchabun Province.
Research	Priyakorn Buathong and Nonthacha Chaitawittanun
Major	Computer Engeneering Phetchabun Rajabhat University 2015

Abstract

This research aims to study the role of education in promoting the activities of teaching ICT. And study ways to promote the activities the teaching of ICT in schools Ban Dong Mun Lek Phetchaboon Province. The scope of the role of education in promoting the activities the teaching of ICT in education. Consisting of the four sides including a role in creating an atmosphere conducive to learning . Role in the development of learning resources role in human resource development. And its role in the evaluation of teaching activities . The researchers have determined the population and the sampling base. School administrators , teachers and school board were 100 schools in Ban Dong Mun Lek Phetchaboon Province. The tools used to collect this information . a questionnaire The findings showed that The analysis of worker education . Roles and ways to promote the activities of teaching ICT administrators. The creation of an atmosphere conducive to learning. The opinions of the workers in the study. And the overall level (mean = 4.11, SD = 0.70, standard GNU) development resources. The opinions of the workers in the study and the overall level (mean = 4.00, SD = 0.67, standard Debian), Human Resources Development. The opinions of the workers in the study. And the overall level (mean = 3.88, SD = 0.78, standard Debian). Supervision of teaching . The opinions of the workers in the study . And the overall level (mean = 3.73 , SD = 0.76 , standard Debian) Financing activities teaching . The opinions of the workers in the study and the overall level (mean = 3.83 , SD = 0.74 , standard Debian) . The analysis of ways to promote the activities of teaching ICT school administrators found

that creating an atmosphere conducive to teaching ICT. Most practitioners of that. Management should provide a clear plan on school grounds. Developing resources that facilitate teaching and learning of ICT. Most practitioners of that. Management should encourage teachers to develop learning and teaching is a form of ICT. Human resource development Contributing to teaching ICT. Workers Most studies agree that the administration should encourage teachers to develop teaching materials that were related to ICT. The supervision and evaluation activities teaching. The operator of the majority opinion said. There should be follow-up and assistance in the event of instruction IC continues.

Keywords : The Role, Promoting the Activities of teaching, ICT

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยคำแนะนำต่างๆ จากคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยและคณะขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักปฏิบัติการศึกษาในพื้นที่กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก นายกและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาเสียสละเวลาและอนุเคราะห์สถานที่ในการดำเนินงานวิจัย ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

ปรียากร บัวทอง และนนทชา ชัยทิวชานันท์

1 มีนาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.....	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรทางการศึกษา	26
2.4 ไอซีทีกับการจัดการความรู้ในกระบวนการเรียนการสอน.....	35
2.4 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	43
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.1 วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา.....	47
4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	49
4.3 แนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการบรรยายข้อมูล	59
บทที่ 5.....	62
5.1 สรุปผล.....	62
5.2 อภิปรายผล	64
5.3 ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	68
ภาคผนวก ข รายชื่อครูและคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มบ้านโคกดงมูลเหล็ก.....	73
ภาคผนวก ค ประวัติผู้รับผิดชอบและผู้ร่วมวิจัย	85

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	การกระจายความถี่และร้อยละของวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา	48
ตารางที่ 2	ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน	50
ตารางที่ 3	ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน (N = 100)	51
ตารางที่ 4	ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	52
ตารางที่ 5	ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (N = 100)	53
ตารางที่ 6	ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร	54
ตารางที่ 7	ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร (N = 100)	55
ตารางที่ 8	ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน	56
ตารางที่ 9	ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน (N = 100)	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 10	ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน และ ผู้บริหารสถานศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	58
ตารางที่ 11	ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (N = 100)	59

(ญ)

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

9

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

สังคมโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และทุกคนยากจะหลีกเลี่ยงผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ ความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และระบบการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในสังคม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วได้อย่างราบรื่น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 5) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ กัดดันให้หลายประเทศต้องทบทวนและปรับยุทธศาสตร์ใหม่ เพื่อรับมืออย่างเท่าทัน มาตรการสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของประเทศเหล่านั้น คือ การปฏิวัติกระบวนการเรียนรู้ และการปฏิรูประบบการศึกษา (เกษม วัฒนชัย, 2546 : 3) ได้เกิดกระแสความเคลื่อนไหวของสังคมต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาขึ้นอย่างต่อเนื่องชัดเจน มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น โดยมีเรื่องการศึกษาเป็นประเด็นหลัก และได้รับการคาดหวังว่า การศึกษาไทยกำลังก้าวสู่เส้นทางใหม่ที่มีการปรับเปลี่ยนแนวทางที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และความต้องการในการพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 5) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดว่าด้วยการจัดการศึกษา ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและแนวทางในการจัดการศึกษาที่สำคัญๆ ไว้ในมาตรา ๖ คือ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข ได้กำหนดให้ยึดหลักการที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เน้นความสำคัญต่อการบูรณาการในแต่ละสาขาวิชาทั้งด้าน ความรู้ ทักษะทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ผสมผสานกับความรู้ เรื่องศาสนา จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น จนนำไปสู่การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของ ผู้เรียนมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการคิด รักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีความใฝ่รู้ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถนำความรู้ และประสบการณ์มา

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพราะการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดประสบการณ์ให้เด็กจากเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลาง ครอบงำความรู้มาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข จากการศึกษาวิเคราะห์ วางแผนการเรียนและการทำงานที่ตนเองต้องการ นำ

สิ่งที่คิดวางแผนมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้และมีความหมายชัดเจน แล้วจึงสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งเนื้อหาและระบบการเรียนรู้ที่ใช้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลต่างๆ ทั้งเพื่อนครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครอง ผู้รู้ในชุมชน เพื่อการเข้าใจและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : บทนำ)

ดังนั้นการปฏิรูปการเรียนรู้จึงมีเป้าหมายที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานและอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีแนวทางแห่งการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่จำเป็นต่าง ๆ ใน 4 ด้าน คือ ด้านปัญญา ความคิด ด้านจิตใจ ด้านการกระทำ และด้านสังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้อย่างราบรื่นมีความสุขและสันติ ทั้งให้บุคคลได้รับการส่งเสริมพัฒนาความสามารถและความถนัดตามศักยภาพของตนเอง หลักการแนวทางสำคัญในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง มีทักษะการแสวงหาความรู้นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ และจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือเป็นคนเก่ง ดี มีความสุข ซึ่งในการจัดการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องดำเนินการอย่างประสานสอดคล้องกัน มีแนวคิด แนวทาง หลักการที่ตรงกัน ทั้งการจัดการเรียนรู้และแนวทางในการสนับสนุน การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ในมาตราที่ 22 อย่างชัดเจนว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ “ (กรมวิชาการ, 2546 : 13) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม แนวทางปฏิรูปการเรียนรู้มีแนวคิดที่ว่ามนุษย์มีความหลากหลายทั้งทางด้านศักยภาพการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ความสนใจ การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงปัจจัยต่าง ๆ ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายและการอำนวยความสะดวกของครูผู้สอน ล้วนมีความจำเป็นและสำคัญที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าถึงสามารถเข้าใจ และคิดเป็นตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตน (วัฒนา มัคคสัน, 2543 : 26) นั่นคือจากการที่ผู้เรียนเคยเป็นผู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญ และเป็นหัวใจของสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพ มาตรฐานของงาน ด้านวิชาการ จึงเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องให้

ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนมีความรู้ ความเข้าใจ ขอบข่าย และภาระงานหน้าที่ของการบริหาร การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและต้องตระหนักว่าตนมี บทบาทหน้าที่ที่ต้องส่งเสริมสนับสนุน เชิญชวน ให้ผู้ร่วมงานทุกคน ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 27) ได้กำหนด บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาร่วมกันจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการจัด บรรยากาศ และสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อ การอำนวยความสะดวกการเรียนการสอน โดยเฉพาะการศึกษาด้าน เทคโนโลยีที่จะเป็นส่วนสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

จากร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2557-2561) ของประเทศไทย มีเนื้อหาสาระสำคัญที่จะผลักดันพัฒนาสังคมให้อุดมด้วยปัญญาเพื่อก้าวสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล โดยเท่าเทียมและทั่วถึงทุกชุมชนและท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าความรู้ทางด้านไอซีทีเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนา สังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวคณะผู้วิจัย จึงสนใจที่จะทำการศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที ของโรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อนำข้อเสนอแนะ จากการศึกษานี้ได้ เป็นจะแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาต่อไปตลอดจนการพัฒนาคุณภาพทาง การศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบทบาท ซึ่งประกอบด้วยบทบาท 5 ด้าน ได้แก่ บทบาทในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน บทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ บทบาทในการพัฒนาบุคลากร และบทบาทในการประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประชากรและทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 100 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับเปลี่ยนบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ได้ข้อสนเทศ และแนวทางในการส่งเสริม พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียน แสดงให้เห็นถึงคณาจารย์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย การนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับบทเรียน มีสื่อการเรียนการสอนหลากหลายสามารถนำนักเรียนให้เข้าใจในบทเรียนได้อย่างถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กรรมวิธีการต่าง ๆ ที่มีระบบแบบแผนที่จะสร้างเสริมศักยภาพของบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น อันจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านการนิเทศการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์จำแนกเป็น

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งรวมถึง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และ ผู้รักษาการในตำแหน่ง

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนนักเรียนในสถานศึกษาที่ได้รับผิดชอบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนในสถานศึกษาที่รับผิดชอบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยยึดเกณฑ์จำนวนนักเรียนตามกฎกระทรวง ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 - 120 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301 – 500 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามลำดับดังนี้

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.1 บทบาทในการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน

2.2.2 บทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.2.3 บทบาทในการพัฒนาบุคลากร

2.2.4 บทบาทในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรทางการศึกษา

2.4 ไอซีทีกับการจัดการความรู้ในกระบวนการเรียนการสอน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2545 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2545 สาระสำคัญของแนวทางจัดการศึกษา ได้แก่ หมวด 4 แนวทางจัดการศึกษา หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา หมวด 7 ครู ศึกษานิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งหมวด 4 มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ดังนี้

หมวด 4 แนวทางจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม จัดหาสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่น อย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลาย ในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาคือ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสอง แล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชนองค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

ในหมวด 4 แนวทางจัดการศึกษา สาระสำคัญครอบคลุมหลักสาระและกระบวนการจัดการศึกษาที่ เปิดกว้างทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยตามหมวดนี้ เริ่มตั้งแต่มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 มีสาระสำคัญ 8 เรื่องคือ (1) หลักการจัดการศึกษา (มาตรา 22) สาระการเรียนรู้ (มาตรา 23) (3) กระบวนการเรียนรู้ (มาตรา 24) (4) บทบาทของรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ (มาตรา 25) (5) การ ประเมินผลการเรียนรู้ (มาตรา 26) (6) การพัฒนาหลักสูตรระดับต่าง ๆ (มาตรา 27,28) (7) บทบาทของผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง (มาตรา 29) (8) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (มาตรา 30) โดยเฉพาะ มาตรา 24 (3) จัด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่อง มาตรา 24 (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มาตรา 24 (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ที่สถานที่ ที่มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

โดยสรุปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็น บทบัญญัติที่ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีรูปแบบที่ ชัดเจน สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติให้เกิดผลจริง โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทั้ง

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยมีมุ่งหวังที่จะได้ผลผลิตทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติงาน ขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งในองค์กรธุรกิจมักเรียกบุคคลนี้ว่า ผู้จัดการ แต่ในองค์กรของรัฐมักเรียกว่า ผู้บริหาร

ผู้บริหารมีบทบาทใหญ่ ๆ 3 บทบาท ทั้งนี้เป็นผลมาจากการศึกษาของ Mintzberg ที่พบว่า ผู้บริหาร ส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทออกมาเป็น 3 บทบาท แต่ละบทบาทจะประกอบด้วยบทบาทย่อยลงไปอีก ดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตน์ และคณะ, 2545 : 13 – 14)

1) บทบาทเชิงสัมพันธ์บุคคล เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากอำนาจ และสถานะตำแหน่งแบบทางการของผู้บริหารเองเป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็นเสมือน ศูนย์รวมประสาทขององค์กร โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่าง ๆ คือบทบาทในการเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร บทบาทในการเป็นผู้นำขององค์กร และ บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กรเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2) บทบาทเชิงสารสนเทศ เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร ทั้งในฐานะผู้รับและผู้ส่ง โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่าง ๆ ดังนี้คือ บทบาทในการเป็นผู้กำกับติดตามผลการดำเนินงาน บทบาทในการเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลภายในองค์กร และบทบาทในการเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรต่อบุคคลภายนอกองค์กร

3) บทบาทเชิงตัดสินใจ เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็น นักตัดสินใจ โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่าง ๆ ดังนี้คือ บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจแบบประกอบการ ที่มุ่งการริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ในองค์กรอยู่เสมอ บทบาทในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร บทบาทในการตัดสินใจ เพื่อจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ ขององค์กร และบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจในการเจรจาต่อรองกับบุคคล หรือ องค์กรอื่นเพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

“บทบาท” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Role” นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” หรือ “Role” ไว้แตกต่างกันดังนี้

Carter V. Good (1973) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “บทบาท” หรือ “Role” ไว้ว่า บทบาท หมายถึง

- 1) ลักษณะที่แสดงออกของบุคคลภายในกลุ่ม
- 2) รูปแบบของพฤติกรรมที่คาดหวังตามตำแหน่ง หรือการแสดงออกของแต่ละบุคคลตามความมุ่งหวังของสังคม

ภิญโญ สาร (2516) ได้ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” ไว้ว่า บทบาทหน้าที่ หมายถึง ความมุ่งหวัง (Expectation) ที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรจะกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่ (Role) มีความคู่อยู่กับตำแหน่ง (Position) ที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ

สุพัตรา สุภาพ (2522) ได้กล่าวถึงบทบาทไว้ว่า บทบาท คือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทก็ต้องเลี้ยงลูก เป็นครู บทบาท คือ อบรมสั่งสอนนักเรียน การกำหนดบทบาทจะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพเพราะบทบาทกำหนดความรับผิดชอบงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ

ปทานุกรมฉบับหลวง (สถาบันภาษาศาสตร์. 2523 : 534) ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาทเป็นการจำแนกชนิดของบุคคลในสังคม ซึ่งถูกทำให้แตกต่างกันโดยคุณสมบัติ และพฤติกรรมของคนที่มิปะสสถาน บทบาทแสดงให้เห็นถึงการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ลักษณะซึ่งเป็นสิ่งที่ยอมรับกันในสังคมของสมาชิกในสังคม และบทบาทยังมีวิธีแสดงพฤติกรรมต่างของบุคคลที่สังสรรค์กันนั้นว่าจะปฏิบัติกันเป็นอย่างไร หรือคาดว่าผู้อื่นจะปฏิบัติต่อตนอย่างไร

สมาน จันทะดี (2528 : 15) ให้ความหมายบทบาทไว้ว่า เป็นเรื่องของผู้ดำรงตำแหน่งตามเงื่อนไข และอำนาจที่ได้แสดงพฤติกรรมตามความเชื่อ ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยม ตามที่ตนเองได้ปฏิบัติ และ พฤติกรรมดังกล่าวนั้นย่อมมีสัดส่วนผูกพันกับความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งเอง และความคาดหวังของสังคมในระดับหนึ่งเห็นว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นควรจะกระทำ

พรพิทยา แก้วสามสี (2529 : 7) ให้ความหมาย บทบาท ไว้ว่าเป็นการกระทำ หรือการแสดงออกของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานตามตำแหน่งที่ที่รับผิดชอบ หรือได้รับมอบหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งวัดและประเมินผลได้จากทัศนะของกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา บทบาทแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2530 : 74) ให้ความหมายของคำว่า บทบาท เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

สุธน อ่อนชู (2530 : 7) ให้ความหมายของ บทบาทไว้ว่า เป็นแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบและการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง

อำนาจ อุเทศ (2537 : 12) ให้ความหมายบทบาทไว้ว่า งานหรือภารกิจ หรือหน้าที่ ที่กำหนดไว้และคาดหวังว่าจะปฏิบัติงานตามตำแหน่ง สถานภาพ แต่ละบุคคลภายในขอบเขตการยอมรับของสังคม หรือหน่วยงานหรือระบบสายงานที่รับผิดชอบ

โดยนัยของความหมายดังกล่าว บทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ ก็ตามนอกจากจะเกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งแล้ว ยังจะต้องเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ด้วยการแสดงบทบาทตามตำแหน่งจึงประกอบไปด้วยบทบาท 2 ลักษณะดังกล่าวคือ

1. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual Role) เป็นการแสดงบทบาทตามตำแหน่งที่ผู้มาดำรงตำแหน่งนั้นๆ ครอบครองอยู่ โดยยึดถือหน้าที่หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้กับตำแหน่ง

2. บทบาทที่คาดหวัง (Expected Role) เป็นความคาดหวังของบุคคลผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งคาดหวัง หรือมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่งแสดงบทบาทตามตำแหน่งนั้นๆ

การดำเนินงานขององค์กรทุกประเภท รวมทั้งองค์กรทางการศึกษาถ้าให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลที่เกี่ยวข้องควรจะต้องมีความเห็นสอดคล้องกันในการกำหนดบทบาทให้ผู้ดำรงตำแหน่งแต่ละตำแหน่งแสดง หรือรับไปปฏิบัติ โดยมีให้ผู้ดำรงตำแหน่งเกิดความขัดแย้งในบทบาทที่ต้องกระทำ (ภิญโญ สาร, 2519)

เนเซวิก (Knezevick, 1984) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ถึง 17 บทบาท ดังนี้คือ

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) หมายถึง การเป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามได้

3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ร่วมกับคณะกรรมการของสถานศึกษา
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา
5. บทบาทเป็นนักจัดองค์การ (Organizer) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา
6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา
7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษา
8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) เป็นผู้ที่บุคลากรในสถานศึกษาติดต่อและประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
9. บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) เป็นผู้คอยแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลกลุ่มภายในสถานศึกษา
10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา
11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบงาน (System Manager) เป็นผู้นำในการจัดระบบงาน และการพัฒนาสถานศึกษา
12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา
13. บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personal Manager) เป็นผู้สรรหา คัดเลือก รักษาพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา
14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) เป็นผู้นำทรัพยากรทั้งทรัพย์สิน สิ่งของ และบุคคลมาให้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูง
15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) เป็นผู้ประเมินผลการทำงาน และโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา
16. บทบาทเป็นประธานพิธี (Cermonial Head) เป็นผู้นำทางด้านการจัดงาน และพิธีการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

17. บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Relator) เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก การประชาสัมพันธ์การติดต่อประสานงานรวมทั้งการให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานอื่น ๆ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2542 : 27 – 28)

จากความคิด และแนวคิดของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว จึงพอสรุปความหมายของบทบาท ได้ดังนี้

บทบาท คือ แบบแผนพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่ง ที่คนเราแสดงออกมาตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย หรือได้รับมอบหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

บทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 67)

1. ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยสนับสนุนและมีส่วนร่วมร่วมกับผู้เรียนและครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ไอซีทีเข้ามามีส่วนร่วม

2. กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในธรรมนูญโรงเรียน ที่มีแผนงาน ในการปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 4 ที่ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา

3. นำผลการประเมินโรงเรียนมาใช้ในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

4. บริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีภาพในการคิด พัฒนารูปแบบการเรียนรู้อย่างทำวิจัยในชั้นเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ฝึกกำลังกลุ่มวิชา เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานของหลักสูตร

5. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นห้องเรียน

6. จัดให้มีระบบนิเทศภายใน ช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 80 – 83) ได้เสนอไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง จะต้องส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไอซีที โดยต้องจัดทำแผนงาน โครงการ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ

ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ จัดเตรียมสิ่งสนับสนุน บริหารและบริการหลักสูตร ให้มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชน และจัดการเรียนการสอน จัดระบบนิเทศภายในเพื่อช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจแก่คณาจารย์ จากนั้นเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อดูความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนา

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 27) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไอซีที ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการ

เนื่องจาก พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ .ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 35 ดังนั้น การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

ซึ่งขอบข่าย และภารกิจของงานบริหารทั่วไป ที่เป็นการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลของสถานศึกษา คือ

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 3) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 5) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
- 6) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

7) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

8) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

9) งานบริการสาธารณะ

สุวิทย์ มูลคำ (2544 : 14) ได้เสนอบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนไอซีทีว่า ผู้บริหารต้องจัดระบบปรับคุณภาพการเรียนการสอน ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับกิจกรรม การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และให้เวลาว่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และให้เพียงพอติดตามผลความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดเวลา และติดต่อสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในแนวทางการจัดการเรียนการสอน

อรทัย มูลคำ (2542 : 53) ได้เสนอแนวคิดกับบทบาทของผู้บริหารต่อการเรียนการสอนไอซีที โดยสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจหลักของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน
4. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์
5. นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
6. สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน

ธวัช แก้วมณี (2542 : 48) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที ไว้ 9 ด้านดังนี้

1. วางแผนสนับสนุน
2. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า
4. สร้างวินัยให้แก่นักเรียน

5. นิเทศ กำกับ ติดตาม
6. ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
7. ประเมินผลความก้าวหน้า
8. ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชน
9. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

นวลจิตต์ เขากีร์ติพงษ์ (2545 : 48 – 53) ได้เสนอบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน
ไอซีที ไว้ดังนี้

1. บทบาทในการสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน

2. บทบาทในการสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

3. บทบาทในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 60) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. จะต้องเปิดโอกาสให้ครูรู้จักปัญหาความต้องการและพฤติกรรมของนักเรียนที่สอนเป็นอย่างดี

2. จะต้องช่วยให้นักเรียนเสมอภาคกันทุกคน

3. บทบาทในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

4. จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนดำรงชีวิตร่วมกับเพื่อนในหมู่คณะได้อย่างมีความสุข

5. จะต้องเปิดโอกาสให้เกิดการฝึกฝนการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในระบบประชาธิปไตยอย่างมาก

ที่สุด

6. จะต้องช่วยทำให้เกิดบูรณาการประสบการณ์ทั้งมวลของเด็ก

7. จะต้องกระตุ้นให้ครูได้ให้ความสนใจกับการพัฒนาการทุกด้านของเด็ก

8. จะต้องยึดหยุ่นให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก

9. จะต้องส่งเสริมสมรรถภาพในการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น

จากแนวคิดของนักการศึกษาต่างกล่าวข้างต้น ทั้งส่วนที่ต่างกันและสอดคล้องกัน ผู้วิจัยได้นำเอาหลักการของกระทรวงศึกษาธิการ (2542 ก : 27) และการศึกษาค้นคว้าจากหลายท่าน มาสังเคราะห์ สรุปวางเป็นกรอบแนวคิดของผู้วิจัย เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. บทบาทในการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน
2. บทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
3. บทบาทในการพัฒนาบุคลากร
4. บทบาทในการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
5. บทบาทในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากแนวคิดทั้ง 4 ด้านข้างต้น ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับ บทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

2.2.1 บทบาทในการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน

ประยูร ชาวนาฮี (2537 : 9 – 10) ได้กล่าวถึง บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนที่เป็นปัจจัยช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดังนี้

1. ขนาดของโรงเรียน
2. ประสบการณ์ในการสอนของครู
3. อาชีพของบิดามารดา
4. การศึกษาของบิดามารดา
5. ขนาดของครอบครัว
6. ที่นั่งในชั้นเรียน
7. เพศของนักเรียน
8. เพศของครู

9. ระยะเวลาการสอนของครู

บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เป็นลักษณะทางกายภาพที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนไอซีทีกับผู้เรียนอย่างชัดเจน ในหารจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ควรคำนึงถึงการกำหนดแผนผังบริเวณที่เหมาะสมด้วย เช่น

1. จัดทำแผนผังบริเวณโรงเรียนแบบกราฟฟิก ควรมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แสดงแนวขอบเขตพื้นที่ทั้งหมดของโรงเรียน

1.2 แสดงที่ตั้งอาคารทุกประเภท

1.3 แสดงทางเดินระหว่างอาคาร

1.4 แสดงระบบสาธารณูปโภค

1.5 แสดงพื้นที่และอื่น ๆ เช่น สนามกีฬา พื้นที่การเรียนวิชาเกษตร พื้นที่ว่างเปล่า

2. กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการ และดูแล บำรุงรักษา ซึ่งควรมีทั้งครู นักการภารโรง และกลุ่มนักเรียน โดยจัดตั้งเป็นคณะทำงานให้อยู่ในความดูแลของฝ่ายอาคารสถานที่

3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ ความสามารถ จัดสวน และตกแต่งสถานที่ ติดป้ายชื่อผู้จัดทำและผู้ดูแลรักษา จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกรักผลงานตนเอง

4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับซ่อมแซม หรือจัดตกแต่งบริเวณตามความจำเป็น รวมทั้งรวบรวมพรรณไม้ชนิดต่างๆ ไว้เพิ่มเติม หรือซ่อมแซม

5. จัดตั้งงบประมาณเท่าที่จำเป็นเพื่อแสดงให้เห็นว่ามี การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

6. ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียนได้ช่วยคิดจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ บรรยากาศให้สนุกสนาน และได้รับความรู้ไปด้วย เช่น การตอบปัญหา การเล่นเกม

7. ชักชวนและเปิดโอกาสให้บุคลากรในชุมชน โดยเฉพาะผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น สนับสนุน จัดสร้างสนับสนุนตกแต่งให้สวยงาม และชื่นชมกับบรรยากาศและกิจกรรมของโรงเรียนให้มากขึ้น

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ไอซีที เช่น การจัดสวนย่อม การจัดสวนป่าธรรมชาติ การจัดสวนเกษตร การจัดสวนสมุนไพร การจัดสวนสุขภาพ การจัดสวนหนังสือ การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ เหล่านี้ทำให้บรรยากาศเพิ่มความ

สมบูรณาการทางการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ เช่น การจัดศูนย์ข่าวสารสนเทศจัดห้องวิชาการ จัดห้องสมุด จัดศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เพิ่มขึ้นต่อไป

2.2.2 บทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

วัฒนาพร ระบุว่าทุกซ์ (2543 : 14) ได้กล่าวเกี่ยวกับ ความหมายของแหล่งเรียนรู้ ไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มี ข้อมูล ความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา ค้นคว้าตามความต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์วิทยุ ศูนย์สื่อ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชาห้องปฏิบัติการวิชาการต่าง ๆ

ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตัวเองและสังคม

เนื่องจากแหล่งเรียนรู้ไอซีทีที่ต้องตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความสนใจ แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เรือนเพาะชำ สวนหย่อม ห้องจริยศึกษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพลศึกษา ห้องพยาบาล ห้องครัว เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้ที่กล่าวมานี้มีอยู่ในสถานศึกษาตามปกติอยู่แล้ว หากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารแหล่งเรียนรู้เหล่านี้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบ มีการควบคุมกำกับ และติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้รวมทั้งแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ใหม่ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของครูในฐานะ ผู้อำนวยการความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ จะทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพขึ้น

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาท ในการส่งเสริมพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะรับข้อมูล หากโรงเรียนได้จัด และพัฒนาในจุดนี้แล้วจะส่งผลให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ในแหล่งการเรียนรู้ ส่งผลให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายกว้างออกไป

ประเภทของแหล่งเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นแหล่งที่รวบรวมข่าวสาร ความรู้ ซึ่งอยู่ภายในโรงเรียนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของโรงเรียน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้จะเกิดประสิทธิผลเมื่อนักเรียนเข้าไปศึกษาหาความรู้ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องปฏิบัติการ ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แหล่งธรรมชาติในโรงเรียน ส่วนต่าง ๆ ในโรงเรียน

2. แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนเป็นแหล่งที่มีข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ซึ่งอยู่ภายนอกโรงเรียนและวิถีชุมชน ได้แก่ สถานประกอบการ สถานที่ราชการ แหล่งธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม องค์กร ภาครัฐและเอกชน ห้างสมุดประชาชน ห้องปฏิบัติการในสถานศึกษาระดับสูงขึ้นไป

การจัดการศึกษา คือ การเตรียมบุคคลเพื่ออนาคต จากสังคมข่าวสารไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ จำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาริโภคข่าวสารมาเป็นการศึกษาข่าวสาร โดยมีเป้าหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความคิด และมีคุณธรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ก็เป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของการบริหาร ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญดังนี้

1. จัดให้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

2. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งให้มีการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เป็นแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

3. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการพัฒนาและให้สื่อต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนของตน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน และชุมชน

5. ส่งเสริมการจัดทำ และหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน

6. ส่งเสริมการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินคุณภาพมาตรฐาน สื่อการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเอง โดยมีการวิเคราะห์ และประเมินอย่างสม่ำเสมอ

7. นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิตรีใช้และ พัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ พร้อมทั้งชี้แนะและช่วยแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ

2.2.3 บทบาทในการพัฒนาบุคลากร

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 39) ได้กล่าวถึงหลักการเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องจัดการพัฒนาบุคลากร สรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานย่อมจะเพิ่มขึ้น จากการที่โรงเรียนให้โอกาสแก่เขาที่จะพัฒนาวิสัยความสามารถที่มีอยู่ในตัวเขาเอง
2. การพัฒนาตนเองเป็นกิจกรรมตั้งแต่เกิดจนตาย การพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมที่จะต้องทำขึ้น ตั้งแต่แรกเข้าทำงาน จนถึงเวลาที่จะต้องออกจากงานตามวาระ
3. โรงเรียนมีหน้าที่ที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเตรียมคนไว้รับหน้าที่ใหม่ และปรับปรุงงานที่ทำอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งเป็นคณะและรายบุคคล และบทบาทนี้จะต้องเพิ่มขึ้นเสมอ
4. จุดประสงค์ประการแรกในการพัฒนาบุคลากรนั้น เพื่อปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนให้สูงขึ้น และในกรณีเช่นนี้ จำเป็นที่จะต้องทำการปรับปรุงให้ผู้ปฏิบัติงาน ได้สามารถทำงานให้สอดคล้องกัน และด้วยคุณภาพที่ระดับทัดเทียมกัน
5. โรงเรียนควรถือว่าการพัฒนาบุคลากรนั้นเป็นการลงทุนรูปหนึ่งที่จะให้ผลในระยะยาว นอกจากจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานแล้ว ยังเป็นการดึงดูดคนให้ปรารถนาที่จะทำงานอยู่กับระบบโรงเรียนนั้นมากขึ้น อันเป็นการสร้างความเป็นปึกแผ่น หนาแน่นให้กับโรงเรียนนั้นโดยตรง

วัตฒนาพร ระงับทุกข์ (2451 : 50) ได้เสนอว่า การพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องเริ่มจากการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไอซีทีที่เนื่องจากแนวคิดนี้เป็นสิ่งที่หลายคนเห็นว่ายากที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ บางคนมองว่าเป็นสิ่งยุ่งยากต้องใช้สื่อและเวลามากในการประกอบกิจกรรม จนก่อให้เกิดการปฏิเสธไม่ยอมรับไม่ยอมเรียนรู้ การสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนให้ครูบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของแนวคิดนี้เกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง เทคนิควิธีการปรับกระบวนทัศน์อาจใช้การระดมพลังสมองการประชุมชี้แจง การศึกษา ดูงาน การประชุม เชีงปฏิบัติการ จากนั้นก็เป็นการพัฒนาให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทของตนเอง การให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค และการจัดการเรียนการสอน

จากเหตุผลดังกล่าว การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรหรือหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนคือ ครูต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถ ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการเรียนการสอนให้ทันสมัยต่อไป

2.2.4 บทบาทในการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภาพในสถานศึกษาไว้มากมาย ดังนี้

วิรัตน์ บัวขาว (2452 : 36) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมมือ ส่งเสริม และนำครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายที่วางไว้

นิกร เพ็ญเวียง (2537 : 83vอ้างถึงใน นงนุช สุภาวัฒนาพันธ์, 2442) กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็น กิจกรรมที่ผู้บริหารหรือบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือ ร่วมใจกันปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกัน

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541 : 83) ได้เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรตั้งกรรมการเพื่อคอยให้ คำปรึกษา อำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่ครูเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ ผู้บริหารควรนิเทศภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่ เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญใน 4 เรื่องดังนี้

1. นิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ไอซีทีที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องให้ความช่วยเหลือแนะนำ เสนอแนะคอยเอาใจใส่ให้กำลังใจเพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้และค้นพบองค์ความรู้ด้วย

2. การนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ไอซีที ผู้บริหารต้องเอาใจใส่ช่วยสร้างบรรยากาศให้เด็กได้คิด ได้ทำ ได้แก้ปัญหาด้วยตนเองมากกว่าการรับ ถ่ายทอดจากครู สภาพแวดล้อมต้องส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า ความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน ส่งเสริมการ คิด การแสดงออก ความเป็นระเบียบสวยงาม และพร้อม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน แสดงออกอย่าง นุ่มนวล เป็นมิตร เมตตา ออบอุน เข้าอกเข้าใจ และยอมรับกันให้กำลังใจกัน เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้ ช่วยเหลือแนะนำให้กับครู กำกับติดตาม เอาใจใส่ให้กำลังใจครูปฏิบัติอย่างต่อเนืองเป็นนิสัย (วัฒนาพร ระวัง ทุกข์, 2551 : 59 – 61)

3. การนิเทศภายใน กำกับ ติดตามเกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียน การสอนไอซีที

ผู้บริหารต้องคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำให้การสนับสนุนในการใช้ สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอน ไอซีที ที่จะต้องมีความหลากหลายสอดคล้องกับชีวิตจริง ส่งเสริม การวิเคราะห์ ส่งเสริมการทำจริงการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการทำจริงการปฏิบัติจริง ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. การนิเทศภายใน กำกับ ติดตามเกี่ยวกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ไอซีที ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ ให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจดูแล คอยติดตามการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถร่วมมือกัน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

นภเนตร ธรรมบวร (2542 : 5) ได้กล่าวว่า บทบาทของครูตามแนวการจัดการเรียนการสอนไอซีทีจะเป็นผู้อำนวยการ เป็นวิทยากร เป็นนักเรียน และ วัฒนภาพ ระวังทุกข์ (2541 : 61) ได้เสนอบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนไอซีทีว่า มีหน้าที่จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมสถานการณ์ให้ กระตุ้น และส่งเสริมการคิด

จากที่ได้ศึกษามาทั้งหมดพอสรุปได้ว่า การนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนไอซีที นั้น ผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก คอยเอาใจใส่ ให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนไอซีที

2.2.5 บทบาทในการประเมินผล การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

วัฒนภาพ ระวังทุกข์ (2541 : 63) ได้ให้ความหมาย การประเมิน หมายถึง การสรุป อย่างเป็นระบบ ต่อผลลัพธ์ที่เกิดจากโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ว่าเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลดังกล่าวเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่น่ามาใช้ในการประเมินผล การดำเนินงาน แต่แนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที จะให้การ ประเมินผลแนวใหม่ ซึ่งเชื่อว่าสามารถที่จะวัดและประเมินผลความสามารถของผู้ทำงาน หรือ ผู้เรียนได้อย่าง เหมาะสม และสอดคล้องกว่าวิธีเดิม มีหลายแนวทาง เช่น การประเมินผลจากสภาพจริงมุ่งเน้น การประเมิน ภาพปฏิบัติของนักเรียน ส่วนการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนไอซีที ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถ ประเมินจากสภาพที่แท้จริงของการจัดการเรียนการสอน วัฒนภาพ ระวังทุกข์ (2541 : 64 – 65) ได้กล่าวว่า สามารถดำเนินการได้หลายวิธีคือ การสืบค้น ผู้บริหารอาจใช้วิธีถามจากครูและนักเรียนโดยตรงเกี่ยวกับ ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ครูรายงานผลการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนรา

รายงานผลการเรียนรู้ การสังเกต ผู้บริหารสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอนของคุณ การประกอบกิจกรรมของนักเรียนรวมถึงการตอบคำถามและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

สุมณฑา พรหมบุญ (2542 : 38) ได้เสนอวิธีการประเมินผลโดยกระบวนการ 5 ประการ

1. การประเมินผลโดยทดสอบความรู้พื้นฐานหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. การประเมินจากแฟ้มสะสมผลงานของเด็ก
3. การประเมินจากการติดตามกระบวนการของเด็ก
4. การประเมินจากการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็ก
5. การประเมินจากข้อสอบมาตรฐาน

การประเมินผลตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที หมายถึง การที่ผู้บริหารรวบรวม จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้วสรุปนำมาใช้พิจารณาตัดสินใจว่าหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไอซีที ดีหรือไม่ดีประสบผลสำเร็จหรือไม่

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรการศึกษา

2.3.1 ความหมายของการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ การเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

นิรุฒ ถึงนาค (2540 : 28) กล่าวไว้ว่า การสอนเป็นกระบวนการ หมายถึง การจัดการเรียน การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยผ่านการใช้กระบวนการกลุ่มกระบวนการคุุณิยม กระบวนการย่อยข้อมูล และกระบวนการศึกษาค้นคว้า

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2542 : 4) ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่องการเรียนรู้ด้วยการกระทำ “Learning by Doing” ได้ให้ความหมายว่า เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเปลี่ยนจาก “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้สอนหรือผู้ ถ่ายทอด เป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน”

ทิสนา แชมมณี (2542 : 5) ได้ให้ความหมายของคำว่า การให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือการให้ผู้เรียนเป็นจุดสนใจ หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ คือบทบาทในการเรียนรู้โดยดูจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น ตั้งตัวตั้งใจ จดจ่อผูกพันกับสิ่งที่ทำ

ประเวศ วะสี (2542 : 4) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เรียนรู้เพื่อนำปัญหาให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ เรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีความสุข สนุกสนาน และเกิดฉันทะในการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) กล่าวไว้ว่า โรเจอร์ (Card R Rogers) เป็นผู้คิดค้น และให้ใช้ คำว่า เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centerd) เป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือจึงเป็นแนวทางที่จะผลักดันผู้เรียนบรรลุศักยภาพของตน โดยส่งเสริมความคิดของผู้เรียน และอำนวยความสะดวกให้เขาได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

สุมน อมรวิวัฒน์ (2543 : 5) มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสระภาพ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้อย่างมีความสุข เน้นกระบวนการคิด ปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ สอดคล้องกับสติ สอนให้ทำ ทำให้คิด ลงมือทำสอนตนเองเอาความจริงเป็นตัวตั้ง เอาวิชาเป็นตัวประกอบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้พัฒนาศักยภาพรอบด้านสมดุล มีทักษะแสวงหาความรู้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

สมศักดิ์ ภูวิภาดาธรรม (2544 :1) กล่าวไว้ว่า การสอนของผู้บริหารสถานศึกษาคือการจัดกิจกรรมการสอนตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ดริสคอลล์ (Drriscoll, 1994 : 405 อ้างถึงใน สมาน แก้วคำไสย์, 2545 : 19) กล่าวว่า การเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้คอยรับการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่

จะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยความกระตือรือร้น และร่วมกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรวมทั้งวิธีการที่จะทำให้การเรียนนั้นสัมฤทธิ์ผล

กึ่งฟ้า สินธุวงษ์ (2545 : 29) กล่าวว่า จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ศูนย์กลาง หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากที่สุด ด้วยความมุ่งมั่นที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนากระบวนการคิด สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีปฏิสัมพันธ์ แบบมีส่วนร่วมกับผู้สอน และผู้เรียนด้วยกันเพื่อการพัฒนา กาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ในบริบทที่มีอยู่และเกิดขึ้นตามสภาพจริง และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ที่จะคิดวิเคราะห์หิวพากษ์วิจารณ์ วางแผน และตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะช่วยให้คุณภาพของชีวิตดีขึ้น

จากที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้มากมาย พอสรุปได้ว่าการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา คือการจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่วางแผนการเรียนกระบวนการเรียน นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ได้ปฏิบัติจริงและประเมินผล ความก้าวหน้าของตนเอง สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความ ต้องการของผู้เรียน

2.3.2 รูปแบบการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 8) ได้รวบรวมรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ CIPPA MODEL คือรูปแบบหนึ่งของการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา และกำลังได้รับความสนใจ ซึ่งมีรายละเอียดตามรูปแบบดังนี้

C – Construct คือ การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์แปลความ ตีความ สร้างความหมายสังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นข้อความรู้

I – Interaction คือ การให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลความคิด ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

P – Participation คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ ปัญญาและสังคมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

P – Process and Product คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการและมีผลจากการเรียนรู้

A – Application คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ หรือ ใช้นในชีวิตประจำวัน

แนวคิดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแนวคิดผสมผสาน 5 แนวคิดหลัก ที่เป็นพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างองค์ความรู้ใหม่ กระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ ความพร้อมในการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ และการถ่ายโอนความรู้ ครูผู้สอนสามารถนำหลักการเรียนการสอนไอซีทีนี้ไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย

2.3.3 ขั้นตอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.3.3.1 ขั้นนำ / สำรวจความต้องการ

1. สำรวจความต้องการ / ความสนใจของผู้เรียน โดยการซักถาม สังเกต สัมภาษณ์ พูดคุย หรือทำแบบทดสอบก่อนเรียน
2. สร้าง / กระตุ้นความสนใจ
3. สำรวจพื้นฐานความรู้เดิม

ในการดำเนินการสำรวจความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ครูสอนอาจจัดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อนำไปสู่การค้นหาและเลือกหัวข้อที่ตนสนใจ หรือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ครูผู้สอนกระตุ้น ให้ผู้เรียนได้เกิดความสนใจในสิ่งที่อยากให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนสนใจเข้ากับสาระการเรียนรู้ที่ครูวางแผนไว้ ดังนั้น ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับไอซีทีจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมวางแผนการเรียนด้วย

2.3.3.2 ขั้นเตรียมการ

1. ครูเตรียมเกี่ยวกับสาระเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้
2. วางแผนการเรียนการสอน ในการเตรียมสาระการเรียนรู้ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร และจุดประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจว่าหลักสูตรต้องการอะไรมีจุดประสงค์อย่างไร และทำไมจึงต้องการอย่างนั้น สำหรับเป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอน

การวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรจัดให้มีการต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน และหากเป็นไปได้ ควรจัดให้มีความเชื่อมโยงและบูรณาการแต่ละสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน เข้าด้วยกันเพื่อช่วยให้การจัดการ

เรียนรู้ได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากที่สุด ทั้งนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดด้วย

2.3.3.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ครูควรใช้ประเด็นคำถามสถานการณ์ หรือกิจกรรมที่กระตุ้น หรือท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย และครูควรเป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณคือเพื่อนที่ช่วยเหลือเขาได้ในทุกเรื่อง นอกจากนั้นครูจะต้องรู้จักผู้เรียนรายบุคคลเป็นอย่างดี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความถนัด ความสนใจ และลีลาการเรียนรู้ ในการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และกระตือรือร้น

2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูเป็นบุคคลที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต โดยใช้สื่อที่หลากหลายในลักษณะขององค์รวมที่เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียนคำนึงถึงการใช้สมองทุกส่วน (Whole Brain Approach) โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรมแวมมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน สรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

3. ขั้นวิเคราะห์ อภิปรายผลงาน องค์ความรู้ที่สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองครูเป็นเพียงผู้สังเกต เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้รับชัดเจน เป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการค้นหาคำความรู้ต่อไป

4. ขั้นประเมินผล การประเมินผลสำเร็จของการเรียนการสอนไอซีทีที่สุดนั้น เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยประเมิน เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการทดสอบควบคู่กัน เพื่อค้นพบศักยภาพ จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียน เพื่อการพัฒนา และตรวจสอบว่ากระบวนการเรียนรู้ได้พัฒนาผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดหรือไม่ นอกจากนั้น ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนของครูด้วย

5. ขั้นสรุปผลและนำไปประยุกต์ใช้ เป็นขั้นตอนการตกผลึกของกระบวนการเรียนการสอนรายบุคคล กล่าวคือ ผู้เรียนแต่ละคนจะเกิดการมองเห็นต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมมองอย่างเชื่อมโยงหยั่งรู้ เกิดการค้นพบตัวเองว่า มีความสามารถ มีจุดเด่น จุดด้อย ด้านใด ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะเกิดขึ้นกับ

ผู้เรียนหลังจากที่เขาดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และการแสดงออกตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งพิจารณาได้จากการหาข้อสรุปจากบทเรียน โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมการแลกเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ การสะท้อนความคิดการแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการ การแสดงออกในลักษณะละคร การเข้ากับคนอื่นได้ การเข้าใจผู้อื่น การเคารพสิทธิ ผู้อื่นตลอดจนการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และการดำรงชีวิตประจำวัน

2.3.4 บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน

การเรียนรู้การเรียนการสอนไอซีที หรือการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่ว่าจะใช้แนวคิดใด จะประสบผลสำเร็จไม่ได้หากครูและผู้เรียน ไม่เปลี่ยนบทบาทของตน ครูส่วนหนึ่งยังคงยืนอยู่กับบทบาทเดิม คือ การเป็นผู้บอกเล่า ถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ให้ผู้เรียนและผู้เรียนส่วนหนึ่งก็ยังคงยืนกับการเป็นผู้รับฟังความรู้ และจำความรู้

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อครูและผู้เรียน ต่างก็เปลี่ยนพฤติกรรม คือ ครูเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน และผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จำเป็นต้องเริ่มต้นก่อน ควรจะเป็นครู เพราะครูเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบ การจัดการเรียนการสอนอยู่แล้ว พฤติกรรมไปตามสภาพที่จัดให้ ขึ้นอยู่กับการปรับตัวของผู้เรียน และแรงเสริมที่จะได้รับจากครู (กรมวิชาการ. 2543 : 13 – 15)

บทบาทของครู

1. การเตรียมการสอน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่สอนให้เข้าใจ

1.2 ศึกษาหาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ให้ชัดเจน

1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด และกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน

1.3.3 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

1.4.1 สื่อวัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน

1.4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลที่เป็นสำหรับผู้เรียน เช่น วัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

1.4.3 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.4 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ ในลักษณะต่าง ๆ

2. การสอน

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับแผนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง

2.3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจการต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเพิ่มขึ้น

2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.3 กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียนรวมทั้งเหตุการณ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม

2.3.5 ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ข้อมูลเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.9 ให้ข้อมูลป้อนแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

3. การประเมินผล

3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลของผู้เรียน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

โดยสรุป บริบทของการจัดการเรียนการสอนไอซีทีของสถานศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 1 ตามที่คาดหวังนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนของครู เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวปฏิบัติ ดังนี้ (รุ่ง แก้วแดง, 2546 : 13 – 14)

1. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนของครู ให้เป็นไปตามแนวปฏิรูปการศึกษา เน้นให้ทุกคนตระหนักรับทราบและถือปฏิบัติอย่างใกล้ชิด

2. ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการสอนของครูและงานวิชาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นอันดับแรก มีการติดต่อสอบถามเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ปรึกษาหารือร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงานกับครูอย่างใกล้ชิด

3. ส่งเสริมให้ครูใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพโดยลดงานธุรการและงานอื่นของครูลงให้ครูมีเวลาดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาการสอนให้มากที่สุด

4. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน เชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางตามที่ครูต้องการ

5. จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นหนักให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ เป็นผู้ปฏิบัติให้เพียงพอส่งเสริมการใช้สื่ออุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลและรายงานตามสายบังคับบัญชาอย่างเป็นระบบ

6. ติดตามความก้าวหน้าผลการเรียนของนักเรียน ผลการปฏิบัติงานของครูทั้งเป็นทางการ และไม่ เป็นทางการ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การสัมภาษณ์นักเรียน การพูดคุยสอบถามผู้ปกครอง

7. ติดต่อกับผู้ปกครองและชุมชน จัดให้มีการรายงานการปฏิบัติงาน ของโรงเรียน การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ให้ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมรับรู้อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ กระบวนการสอนที่ผู้สอนต้องเข้าใจว่าเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนของผู้เรียน และสามารถนำกระบวนการสอนนี้มาเชื่อมโยงกับขั้นตอนของการ

สอนที่ไอซีที ตามแนวคิดของ Gagne และ Briggs ประกอบไปด้วยขั้นตอนดังนี้ (กิ่งฟ้า สินธุวงษ์, 2545 : 34 – 35)

1. การเรียกความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน โดยการเลือกใช้สิ่งเร้าซึ่งได้แก่หนังสือ รูปภาพ และการใช้คำถามหรือสาธิตประกอบการอธิบายเพื่อเรียกความสนใจ
2. การบอกให้ผู้เรียนรู้จุดประสงค์ เพื่อให้ทั้งผู้เรียน และผู้สอนรู้จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนและเป็นแนวทางนำไปสู่จุดหมายเดียวกันได้ การบอกจุดประสงค์อาจจะบอกตรง ๆ บอกโดยใช้คำถาม หรือบอกโดยการแสดงหรือสาธิตประกอบโดยต้องทำให้หน้าสนใจ
3. การเร้าให้ผู้เรียนระลึกถึงการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องมาก่อน การเร้านี้อาจใช้วิธีถาม หรือ บรรยายเพื่อ ทบทวนความรู้เดิม ให้นักเรียนระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วนำความรู้นั้นไปเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ เตรียมพร้อมที่จะเรียนต่อไป
4. การนำเสนอสิ่งเร้า สิ่งเร้าในที่นี้ หมายถึง สิ่งที่จะสอนซึ่งอาจนำเสนอในลักษณะ ต่าง ๆ กัน ประกอบกับการใช้วัสดุอุปกรณ์เบาะสื่อการสอนอื่น ๆ การนำเสนอสิ่งเร้าต้องคำนึงถึงจังหวะ ช่วงเวลาและ ลำดับขั้นตอนของการนำเสนอรวมทั้งการตอบสนองของผู้เรียนด้วย
5. การชี้แนะการเรียนรู้ การชี้แนะการเรียนรู้ในการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ นำไปสู่การเรียนรู้ประกอบการใช้วัสดุอุปกรณ์หรือการสาธิต และการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการ เรียนรู้
6. การทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม ผู้สอนต้องกระตุ้นและจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม สมองตอบ เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทดลอง การถาม การให้ทำแบบฝึกหัด ฯลฯ
7. การเฉลยผลการกระทำของผู้เรียนทันที เป็นการตอบสนองให้ผู้เรียนทราบว่า พฤติกรรมที่เขา แสดงนั้นผิด หรือ ถูกต้อง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
8. การวัดผลการเรียน การวัดผลการเรียนทำได้โดยการใช้คำถาม การให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัด หรือ ข้อทดสอบได้ทั้งก่อนเรียน ขณะเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนไม่เข้าใจ
9. การทำให้ผู้เรียนมีความรู้คงทน และถ่ายโยงความรู้ได้ การสอนต้องมีการจัดให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำ ๆ กันจัดให้มีการทบทวน และสร้างสถานการณ์ที่แปลกใหม่กว่าที่เคยเรียนเพื่อฝึกการถ่ายโยงการ เรียนรู้ และ เป็นการตรวจสอบว่าความรู้ยังคงอยู่หรือไม่

กระบวนการดังกล่าวข้างต้น มีความสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอนไอซีที ยิ่งในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเฉพาะการสอนไอซีทีให้สมบูรณ์ ดังนั้นผู้บริหารต้องเข้าใจในหลักการปฏิบัติ และทราบถึงหลักการสอนที่ไอซีทีเป็นอย่างไรดี

2.4 ไอซีทีกับการจัดการความรู้ในกระบวนการเรียนการสอน

ด้วยการพัฒนาการของคอมพิวเตอร์ สารสนเทศ และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน จึงทำให้สังคมโลกมีการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology : ICT) โดยใช้ตัวย่อทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “ไอซีที”

หากพิจารณากันจะเห็นได้ว่า Information and Communications Technology : ICT เป็นคำย่อของคำ 2 คำคือ IT (Information Technology) หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ กับ CT (Communications Technology) หรือเทคโนโลยีการสื่อสาร (กิดานันท์ มลิทอง. 2543) โดย Mallard (2002 อ้างถึงในวิศรุต จันทรดาตุ้ย.2559: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายและรายละเอียดของคำ 2 คำไว้ดังนี้

- Information Technology (IT) หมายถึง อุปกรณ์ (Hardware) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software) ซึ่งใช้เพื่อการเข้าถึง แก้ไข จัดเก็บ รวบรวม ควบคุม และนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดย Hardware ได้แก่ Personal Computers, Scanners และ Digital Cameras เป็นต้น ส่วน Software ได้แก่ Database Storage Programs และ Multimedia Programs เป็นต้น

- Communication Technology (CT) หมายถึง อุปกรณ์โทรคมนาคม (Tele-communication Equipment) ใช้เพื่อประโยชน์ในการค้นหาและเข้าถึงสารสนเทศ ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร โมเด็ม และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (วิศรุต จันทรดาตุ้ย.2559 : ออนไลน์)

ดังนั้น Information and Communications Technology หรือ ไอซีที (ICT) จึงหมายถึง การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์ร่วมในการทำงานเพื่อประมวลข้อมูล จัดเก็บอย่างเป็นระบบ สืบค้นสารสนเทศ นำเสนอสารสนเทศ รวมถึงการใช้เครือข่ายและเทคโนโลยีรูปแบบต่างในการสื่อสารความเร็วสูงเพื่อรับส่งสารสนเทศด้วยความสะดวกรวดเร็วเพื่อนำไปใช้งานในด้านต่างๆ เช่น วงการแพทย์ การบริหารจัดการ การศึกษา บันเทิง ธุรกิจ อย่างไรก็ตาม การใช้ไอซีทีอาจใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีการสื่อสารร่วมด้วยก็ได้

หากกล่าวอีกแง่หนึ่งโดยเชื่อมโยงการเรียนการสอนกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที ไอซีทีจึงเป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่งที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนความรู้สามารถทำได้ง่ายขึ้นนอกจากนี้ระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยก็มีส่วนช่วยให้การจัดการความรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (กิดานันท์ มลิทอง. 2543)

2.4.1 บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้

สมชาย นำประเสริฐชัย (2549) ได้จำแนกเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการจัดการความรู้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. เทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) ช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น รวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ค้นหาข้อมูลสารสนเทศและความรู้ที่ต้องการได้ผ่านทางเครือข่ายอินทราเน็ต เอ็กซ์ตราเน็ตหรืออินเทอร์เน็ต

2. เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วมกัน (Collaboration Technology) ช่วยให้สามารถประสานการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดอุปสรรคในเรื่องของระยะทาง ตัวอย่างเช่น โปรแกรมกลุ่ม groupware ต่างๆ หรือระบบ Screen Sharing เป็นต้น

3. เทคโนโลยีในการจัดเก็บ (Storage technology) ช่วยในการจัดเก็บและจัดการความรู้ต่างๆ

จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการความรู้ขององค์กรนั้นประกอบด้วยเทคโนโลยีที่สามารถครอบคลุมกระบวนการต่างๆ ในการจัดการความรู้ได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ดังนั้นไอซีทีจึงมีบทบาทสำคัญในเรื่องของการจัดการความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตที่เป็นเทคโนโลยีที่เชื่อมคนทั่วโลกเข้าด้วยกันทำให้กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ (knowledge Transfer) ทำได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งไอซีทียังช่วยให้การนำเสนอสามารถเลือกได้หลายรูปแบบเช่นตัวอักษร รูปภาพ แอนิเมชัน เสียง วิดีโอ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้ทำได้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ไอซีทียังช่วยในการจัดเก็บและดูแลปรับปรุงความรู้และสารสนเทศต่างๆ (knowledge storage and maintenance) อีกทั้งช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในกระบวนการจัดการความรู้ด้วย จึงนับได้ว่าไอซีทีเป็น เครื่องมือสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการความรู้ (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.2559 : ออนไลน์)

2.4.2 บทบาทและคุณค่าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

นอกเหนือจากบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้ที่กล่าวมาแล้ว ไอซีทียังมีบทบาทและคุณค่าที่สำคัญต่อการศึกษาอีกด้วย เนื่องจากปัจจุบันแวดวงการศึกษาเน้นการเรียน

การสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยผู้เรียนต้องมีการค้นคว้าข้อมูลและการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การค้นคว้าหาข้อมูลและการศึกษาด้วยตนเองมีปัจจัยหนุนเสริมที่สำคัญประการหนึ่งคือ การใช้ไอซีทีเป็นตัวช่วยในการเข้าถึงข้อมูลทางการศึกษาที่มีผู้คนทั่วโลกได้รวบรวมและวิเคราะห์ไว้ พร้อมทั้งนำข้อมูลเหล่านั้นมาเผยแพร่ลงสู่สาธารณะในรูปแบบต่างๆ จึงกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีทีที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษามาก โดยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่นำมาใช้เพื่อการศึกษา มีหลายลักษณะคือ (ปทีป เมธาคณวุฒิ.2544, ถนอมพร เลหาจรัสแสง.2542 อ้างถึงในวิศรุต จันทรดาตุย.2559: ออนไลน์)

1) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษา สิ่งนี้เป็นเงื่อนไขสำคัญในการตอบสนองนโยบายการศึกษาที่เป็น "การศึกษาเพื่อประชาชนทุกคน" ที่จะเป็นการสร้างความเท่าเทียมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเท่าเทียมทางด้านการศึกษา ตัวอย่างที่สำคัญคือ การเรียนการสอนทางไกลที่ทำให้ผู้เรียนในที่ห่างไกลในชนบทที่ด้อยโอกาส ให้มีโอกาสเท่าเทียมกับผู้เรียนที่อยู่ในสถานที่ในเมือง รวมทั้งการที่ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลของโลก ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือการที่เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนพิการสามารถมีโอกาสรับการศึกษาในสิ่งแวดล้อมของคนปกติ และยังเปิดโอกาสให้คนพิการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และเพื่อการประกอบอาชีพอีกด้วย

2) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เทคโนโลยีสามารถทำได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การที่ผู้เรียนที่เรียนรู้โดยสามารถใช้เวลาเพิ่มเติมกับบทเรียนด้วยสื่อซีดีรอมเพื่อตามให้ทันเพื่อน ผู้เรียนที่รับข้อมูลได้ปกติสามารถเพิ่ม ศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากขึ้น จากความหลากหลายของเนื้อหาในสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับโลกอย่างระบบเวปไซต์เวิร์บในอินเทอร์เน็ต ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้จากฐานข้อมูลที่หลากหลายและกว้างขวาง อย่างที่ระบบฐานข้อมูลหรือห้องสมุดเดิมไม่สามารถรองรับได้ วิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศยังทำให้สื่อทางเสียง สื่อข้อความ สื่อทางภาพสามารถผนวกเข้าหากัน และนำเสนอได้อย่างน่าสนใจและไม่น่าเบื่อ ไม่ว่าจะดึงข้อมูลจากสื่อที่เก็บข้อมูล เช่น ฮาร์ดดิสก์ ซีดีรอม หรือจากเครือข่าย ซึ่งปัจจุบันมีเทคโนโลยีดิจิทัล และการบีบอัดสัญญาณที่ก้าวหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและสมบูรณ์ ในขณะที่เดียวกันข้อมูลที่มีประโยชน์ยังสามารถเก็บบันทึกและเรียกใช้ร่วมกันได้จากคลังดิจิทัล (Digital Archive) ในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ประเภทความจริงเสมือน (Virtual Reality) ยังสามารถประยุกต์ใช้เป็นประโยชน์ทางการศึกษาและการฝึกอบรม

3) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี ในประเด็นนี้ได้คำนึงถึงระดับการสร้างทักษะพื้นฐาน (Literacy) การสร้างผู้สอนที่มีความรู้ที่จะใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

ประกอบกรเรียนการสอน การสร้างผู้มีความรู้ ความชำนาญ เฉพาะศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ในระดับต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปสู่การคิดค้นสร้างสรรค์เทคโนโลยี สารสนเทศ และที่จำเป็นมากสำหรับประชาชนทั่วไป คือการสร้างทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์

4) บทบาทของอินเทอร์เน็ตกับการศึกษา อินเทอร์เน็ตเป็น "เครือข่ายแห่งเครือข่าย" (Network of Networks) ทำให้เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างเสรี โดยไม่มีการปิดกั้น การเผยแพร่และสืบค้นข้อมูลผ่านระบบเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) ทำให้บุคคลสามารถเผยแพร่ข้อมูลของตนเองต่อโลกได้ง่าย พกกับการสืบค้นข้อมูลโดยใช้ระบบทะเบียนที่อยู่ (Uniform Resource Locator-URL) และผ่านตัวสืบค้น (Search Engines) ต่าง ๆ นอกจากนั้นการสื่อสารผ่านระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail หรือ E-mail) เป็นการปฏิวัติระบบการสื่อสารทั่วโลกด้วยสะดวก ความเร็ว และถูกต้องสมบูรณ์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนสาระความรู้ผ่านระบบแผนกระดานข่าว (Bulletin Board) และกลุ่มอภิปราย (Discussion Groups) ต่าง ๆ ทำให้เกิดการ แลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างกว้างขวางและทั่วถึงกันมากขึ้น รูปแบบของการสืบค้นข้อมูลของภาษา HTML (Hyper Text Markup Language) นอกจากความสะดวกและง่ายต่อการใช้แล้วยังเป็นสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลทางจิตวิทยาให้ผู้ใช้ค้นหาข้อมูลลึกกลงไป

โดยสรุปเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีส่วนสัมพันธ์หรือเอื้อต่อการศึกษาทั้งในด้านการเรียน การสอน การวิจัย การบริหาร และการบริการสังคม(วิศรุต จันทร์ดาต้อย.2559 : ออนไลน์)

2.4.3 เทคโนโลยีกับการบริหารจัดการความรู้

1.เทคโนโลยีทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการบริหารจัดการความรู้คือ เป็นเครื่องช่วยในการติดต่อระหว่างบุคคล เช่น การทำงานร่วมกัน การเป็นประตูทางผ่าน เป็นต้น

2.เทคโนโลยีทำหน้าที่นำความรู้เข้าสู่ภายในคือเป็นเครื่องช่วยให้บุคคลประสานความคิดและการกระทำผ่านการเรียนรู้ เช่น การสืบค้นและดึงความรู้ออกมาจากแหล่งความรู้อื่นๆ เป็นต้น

3.เทคโนโลยีทำหน้าที่นำความรู้ออกสู่ภายนอก คือเป็นเครื่องมือช่วยให้บุคคลนำความรู้ออกสู่ภายนอก เช่น การสร้างสารบัญความรู้ การจัดการเอกสาร แหล่งเก็บเอกสาร การจัดการเชื่อมโยงแผนที่ความรู้ เป็นต้น

4.เทคโนโลยีทำหน้าที่วินิจฉัยตัดสินใจคือ เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนในการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ การบันทึกกิจกรรม การจำลองเหตุการณ์ และอื่นๆ(สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน.2559 :ออนไลน์)

2.5 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนไอซีที ดังนี้

ธวัช แก้วมณีชัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินโครงการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยใช้ผู้บริหารและครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการวางแผน สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะต้องจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ทุกชนิดอย่างเพียงพอ จะต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด จะต้อง

ศักดิ์ดา ทรัพย์ขวัญเมือง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานมีการบริหารสนับสนุนให้ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการเตรียมแผนการสอน บรรยากาศการเรียนรู้อแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล แต่สภาพการบริหารงานน้อยการอบรมให้ความรู้ การสนับสนุนการนิเทศติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข และสอดคล้องกับสภาพการบริหารงานน้อย

อดุลย์เดช สุวานะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีการปฏิบัติงานการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อยู่ในระดับ “ มาก “ ทั้ง 4 ด้าน โดยมีข้อสังเกตว่า ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุนกิจกรรม ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ติดตามผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน

2. ข้อเสนอแนะ ตามลำดับความสำคัญของแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนคือ ควรจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับแรก และการส่งเสริมพัฒนาครูเป็นอันดับรองลงมา ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ควรศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรให้เข้าใจเป็นอันดับแรก การจัดทำและการผลิตสื่อการสอนเป็นอันดับรองลงมาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ

ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเป็นอันดับแรกควรมีการวางแผนการนิเทศร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับฝ่ายวิชาการเป็นเรื่องแรก การสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอนเป็นอันดับรองลงมา

อดิศร ศิริ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้โมเดลชิปปา สำหรับวิชาชีววิทยา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้โมเดลชิปปา สามารถช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาชีววิทยา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดีขึ้น นักเรียนให้ความสนใจกับวิธีสอนนี้ได้รับความรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ลงมือปฏิบัติจริง สร้างองค์ความรู้ขึ้นมา โดยอาศัยการเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ในความทรงจำระยะยาวกับความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน

จำลอง สีฟอง (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า การเตรียมการและการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ในระดับมากคือ ด้านการบริหารการจัดการ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และด้านการสนับสนุน ปัจจัยทุกปัจจัยสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรีชา มาละวรรณโณ (2545 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านวิชาการมีการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.75 และคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้คิดเป็นร้อยละ 46.52 ด้านสนับสนุนการส่งเสริมวิชาการ มีการจัดแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 92.86 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 40.75

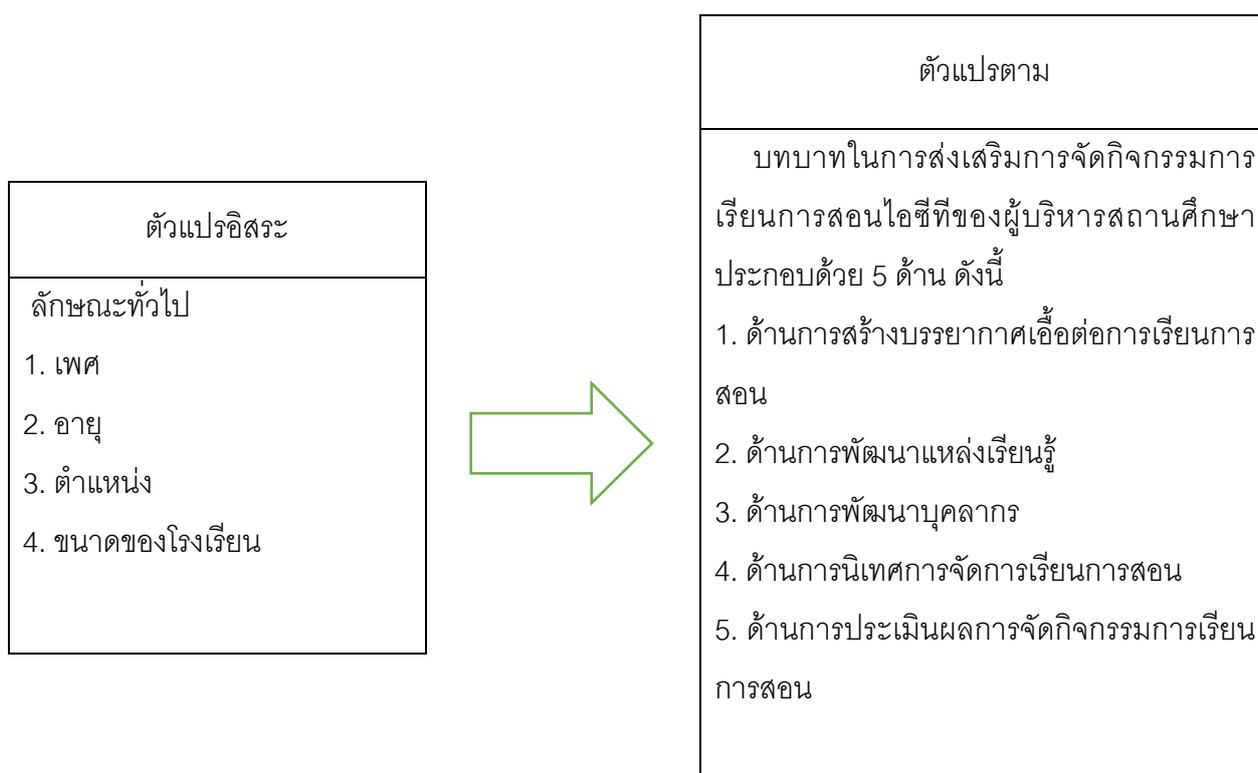
ความต้องการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางโดยภาพรวมและรายด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านงบประมาณและด้านวัสดุครุภัณฑ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรและการให้บริการ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนไอซีทีที่เป็นสำคัญเพราะต้องเอาใจใส่กระตือรือร้น และส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม และประเมินผล ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อสัมฤทธิ์ผลอันสูงสุดคือ

นักเรียนสามารถค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสภาพแวดล้อม ได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาทั้งส่วนที่ต่างกัน และสอดคล้องกันและได้ศึกษาตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ (2542 ก : 27) เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำข้อเสนอเทศจากการศึกษาที่ได้ มาสรุป สังเคราะห์ วางเป็นกรอบแนวคิดของผู้วิจัย เพื่อที่จะศึกษา บทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมุลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอันประกอบไปด้วยการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำแบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการศึกษา ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมุลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมด 10 โรงเรียน คณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 100 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ข้อความครอบคลุมเนื้อหาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมุลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ บทบาทในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อ

การเรียนการสอน บทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ บทบาทในการพัฒนาในการพัฒนาบุคลากร บทบาทในการนิเทศการเรียนการสอน บทบาทในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 5 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างขึ้นตามทฤษฎีการสร้างเครื่องมือของ ลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 166) ชนิด 5 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายความว่า มีบทบาทมากที่สุด
4	หมายความว่า มีบทบาทมาก
3	หมายความว่า มีบทบาทปานกลาง
2	หมายความว่า มีบทบาทน้อย
1	หมายความว่า มีบทบาทน้อยที่สุด

จากนั้นจึงได้นำคะแนนมาจัดระดับบทบาทของผู้บริหารศึกษาออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้หลักเกณฑ์ในการแบ่ง จากการใช้ค่าเฉลี่ย เป็น ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง

3.3 การสร้างเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจในโครงสร้าง และเนื้อหาให้สอดคล้องกับงานวิจัยในเรื่อง
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบวิธีของลิเคิร์ท
4. สร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า ตามกรอบแนวคิดการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) เลือข้อคำถามนั้นเป็น ตัวแทนกลุ่มพฤติกรรม ข้อคำถามใดมีดัชนีต่ำกว่า .50 ข้อคำถามนั้นจะถูกคัดออกไป หรือ นำไปปรับปรุง แก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2545 : 271)
5. นำแบบสอบถามที่พัฒนาแก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)
7. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ
8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เพื่อนำไปขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์
2. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน แล้วดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
  - 2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
  - 2.2 จำแนกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 166)

ระดับคะแนนเฉลี่ยและความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายความว่า มีบทบาทมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายความว่า มีบทบาทมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายความว่า มีบทบาทปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายความว่า มีบทบาทน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายความว่า มีบทบาทน้อยที่สุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถามได้แก่

1. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)

2. หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1. ค่าร้อยละ (Percentage : %)
2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean : $\bar{x}$)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ใช้สถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยการวิเคราะห์ตารางไขว้ (Crosstabulation) ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติไคสแควร์ (Pearson Chi-square) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรและระดับหรือทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ และศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

4.1 วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 แนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการบรรยายข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงการกระจายความถี่และร้อยละของวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 74.0 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 26.0

อายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 77 รองลงมาคืออายุ 31- 40 คิดเป็นร้อยละ 18 และอายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 5

ตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาคือเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14 และเป็นผู้บริหารศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7

ขนาดโรงเรียน

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีขนาดโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีส่วนสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 59 เปรียบเทียบกับร้อยละ 41

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ยมากกว่า 40 ปี ดำรงตำแหน่งเป็นครูผู้สอนอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การกระจายความถี่และร้อยละของวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	74	74
ชาย	26	26
2. อายุ		
20 – 30 ปี	5	5
31 – 40 ปี	18	18
มากกว่า 40 ปี	77	77
3. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	7	7
ครูผู้สอน	79	79
คณะกรรมการสถานศึกษา	14	14

4. ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	41	41
ขนาดกลาง	59	59
ขนาดใหญ่	0	0
รวม	100	100

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ รายละเอียดดังตาราง ดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน ในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำแผนผังบริเวณโรงเรียนอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.20, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.64) รองลงมาคือส่งเสริมให้มีการจัดห้องเรียนที่ช่วยเสริมบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที (ค่าเฉลี่ย = 4.14, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.72) และจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่นสวยงามเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที (ค่าเฉลี่ย = 4.13, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.75) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน

บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. โรงเรียนจัดทำแผนผังบริเวณโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.20	0.64	มาก
2. จัดสภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	4.06	0.74	มาก
3. จัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สวยงามเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	4.13	0.75	มาก
4. ส่งเสริมให้มีการจัดห้องเรียนที่ช่วยเสริมบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	4.14	0.72	มาก
5. สนับสนุนให้ครูอาจารย์และนักเรียนใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	4.08	0.65	มาก
6. ปรับปรุงพัฒนาบรรยากาศแห่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีภายในโรงเรียน	4.11	0.70	มาก
7. เปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีในโรงเรียน	4.06	0.68	มาก
รวม	4.11	0.70	มาก

จากการคิดคำนวณเป็นคะแนนด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย 4.11 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด 19 คะแนน และคะแนนสูงสุด 35 คะแนน เมื่อแบ่งคะแนนพิจารณาออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระหว่าง 31 - 35 คะแนนในสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 53.0) รองลงมาเป็นกลุ่มคะแนนระหว่าง 25 - 30 คะแนน (ร้อยละ 34.0) และกลุ่มที่มีคะแนนระหว่าง 19 - 24 คะแนน (ร้อยละ 13.0) ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน (N = 100)

ระดับบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไอซีที	ร้อยละ
ระดับน้อย (19 - 24 คะแนน)	13.0
ระดับปานกลาง (25 - 30 คะแนน)	34.0
ระดับมาก (31 - 35 คะแนน)	53.0
รวม (N)	100.0
ค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 ค่าสูงสุด 35 ค่าต่ำสุด 19	(100)

4.2.2 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในรายชื่อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.00, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบไอซีที (ค่าเฉลี่ย = 4.15, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.70) รองลงมาคือแนะนำให้ครูอาจารย์ใช้กิจกรรมไอซีทีในการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.03, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.75) และจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที (ค่าเฉลี่ย = 4.03, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.60) ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	4.03	0.60	มาก
2. จัดสรรงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์ไอซีทีอย่างเพียงพอ	3.97	0.60	มาก
3. ให้ความรู้แก่ครูอาจารย์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไอซีทีและบำรุงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ	3.89	0.66	มาก
4. แนะนำให้ครูอาจารย์ใช้กิจกรรมไอซีทีในการเรียนการสอน	4.03	0.75	มาก
5. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบไอซีที	4.15	0.70	มาก
6. พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ไอซีทีของครูอาจารย์และนักเรียนในสถานศึกษา	3.92	0.70	มาก
รวม	4.00	0.67	มาก

จากการคิดคำนวณเป็นคะแนนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระดับปานกลางค่อนข้างมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย 4.00 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด 15 คะแนน และคะแนนสูงสุด 29 คะแนน เมื่อแบ่งคะแนนพิจารณาออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระหว่าง 20 - 24 คะแนน ในสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 51.0) รองลงมาเป็นกลุ่มคะแนนระหว่าง 25 - 29 คะแนน (ร้อยละ 51.0) และกลุ่มที่มีคะแนนระหว่าง 15 - 19 คะแนน (ร้อยละ 7.0) ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (N = 100)

ระดับบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไอซีที		ร้อยละ
ระดับน้อย	(15 - 19 คะแนน)	7.0
ระดับปานกลาง	(20 - 24 คะแนน)	51.0
ระดับมาก	(25 - 29 คะแนน)	42.0
รวม (N)		100.0
ค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 ค่าสูงสุด 29 ค่าต่ำสุด 15		(100)

4.2.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร ในรายชื่อและภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.88, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีการนำไอซีทีมาเกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย = 3.97, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.78) รองลงมาคือส่งครูอาจารย์เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที (ค่าเฉลี่ย = 3.96, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.80) และแนะนำส่งเสริมให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีตามความถนัดของตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.92, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.84) ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร

บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. จัดประชุมสัมมนาเพื่อให้ครูอาจารย์เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	3.85	0.67	มาก
2. จัดกิจกรรมระดมความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	3.80	0.72	มาก
3. ส่งครูอาจารย์เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	3.96	0.80	มาก
4. จัดกิจกรรมให้ครูอาจารย์ได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	3.78	0.88	มาก
5. แนะนำส่งเสริมให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีตามความถนัดของตนเอง	3.92	0.84	มาก
6. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีการนำไอซีทีมาเกี่ยวข้อง	3.97	0.78	มาก
รวม	3.88	0.78	มาก

จากการคิดคำนวณเป็นคะแนนด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย 3.88 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด 12 คะแนน และคะแนนสูงสุด 30 คะแนน เมื่อแบ่งคะแนนพิจารณาออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระหว่าง 24 – 30 คะแนน ในสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 54.0) รองลงมาเป็นกลุ่มคะแนนระหว่าง 18 - 23 คะแนน (ร้อยละ 37.0) และกลุ่มที่มีคะแนนระหว่าง 12 - 17 คะแนน (ร้อยละ 9.0) ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร (N = 100)

ระดับบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไอซีที		ร้อยละ
ระดับน้อย	(12 - 17 คะแนน)	9.0
ระดับปานกลาง	(18 - 23 คะแนน)	37.0
ระดับมาก	(24 - 30 คะแนน)	54.0
รวม (N)		100.0
ค่าเฉลี่ย	3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 ค่าสูงสุด 30 ค่าต่ำสุด 12	(100)

4.2.4 ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.73, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ติดตามและให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.81, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.72) รองลงมาคือส่งเสริมการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย = 3.79, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.70) และติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์ (ค่าเฉลี่ย = 3.78, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.75) ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์	3.78	0.75	มาก
2. ติดตามและให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.81	0.72	มาก
3. ส่งเสริมการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	3.79	0.70	มาก
4. วางแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระบบตลอดปี	3.72	0.74	มาก
5. นิเทศและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ	3.70	0.74	มาก
6. เชิญผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	3.60	0.90	มาก
รวม	3.73	0.76	มาก

จากการคิดคำนวณเป็นคะแนนด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย 3.73 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด 12 คะแนน และคะแนนสูงสุด 30 คะแนน เมื่อแบ่งคะแนนพิจารณาออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระหว่าง 23 - 29 คะแนน ในสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 61.0) รองลงมาเป็นกลุ่มคะแนนระหว่าง 16 - 22 คะแนน (ร้อยละ 32.0) และกลุ่มที่มีคะแนนระหว่าง 9 - 15 คะแนน (ร้อยละ 7.0) ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน (N = 100)

ระดับบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไอซีที	ร้อยละ
ระดับน้อย (9 - 15 คะแนน)	7.0
ระดับปานกลาง (16 - 22 คะแนน)	32.0
ระดับมาก (23 - 29 คะแนน)	61.0
รวม (N)	100.0
ค่าเฉลี่ย 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ค่าสูงสุด 29 ค่าต่ำสุด 9	(100)

4.2.5 ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที (ค่าเฉลี่ย = 3.91, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.78) รองลงมาคือเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.88, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.80) และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์ (ค่าเฉลี่ย = 3.84, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.73) ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน และ ผู้บริหารสถานศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. วางแผนการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่างเป็นรูปธรรม	3.77	0.69	มาก
2. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่างต่อเนื่อง	3.74	0.71	มาก
3. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ประเมินตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	3.83	0.70	มาก
4. เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีด้วยตนเอง	3.88	0.80	มาก
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์	3.84	0.73	มาก
6. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที	3.91	0.78	มาก
รวม	3.83	0.74	มาก

จากการคิดคำนวณเป็นคะแนนด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย 3.83 คะแนน มีคะแนนต่ำสุด 12 คะแนน และคะแนนสูงสุด 30 คะแนน เมื่อแบ่งคะแนนพิจารณาออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนระหว่าง 24 - 30 คะแนน ในสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 57.0) รองลงมาเป็นกลุ่มคะแนนระหว่าง 18 - 23 คะแนน (ร้อยละ 36.0) และกลุ่มที่มีคะแนนระหว่าง 12 - 17 คะแนน (ร้อยละ 7.0) ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา จำแนกตามบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (N = 100)

ระดับบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนไอซีที		ร้อยละ
ระดับน้อย	(12 - 17 คะแนน)	7.0
ระดับปานกลาง	(18 - 23 คะแนน)	36.0
ระดับมาก	(24 - 30 คะแนน)	57.0
รวม (N)		100.0
ค่าเฉลี่ย 3.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 ค่าสูงสุด 30 ค่าต่ำสุด 12		(100)

4.3 แนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการบรรยายข้อมูล

จากการวิเคราะห์ในการส่งเสริมการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารควรจัดให้มีการจัดทำแผนผังบริเวณโรงเรียนอย่างชัดเจน รองลงมาคือผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดห้องเรียนที่ช่วยเสริมบรรยากาศการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที และการจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่นสวยงามเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบไอซีที รองลงมาคือแนะนำให้ครูอาจารย์ใช้กิจกรรมไอซีทีในการเรียนการสอน และจัดหาอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที โดยอาจจะจัดบริเวณแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย ในสาระกลุ่มการเรียนรู้ จัดกิจกรรมห้องสมุด จัดหาหนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านนอกเวลา เช่น หนังสือที่เกี่ยวข้องกับไอซีที จัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง

ด้านการพัฒนาบุคลากร ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีการนำไอซีทีมาเกี่ยวข้อง รองลงมาอาจจะ ส่งครูอาจารย์เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที และแนะนำส่งเสริมให้ครูอาจารย์จัด กิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีตามความถนัดตนเอง ซึ่งอาจจะจัดให้มี การเข้าอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการ เรียนการสอนไอซีที แนะนำในการผลิตสื่อ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ทุกประการณ์ จัดอบรมโครงการและมอบหมายงานให้แต่ละคน จนครบ และติดตามต่อเนื่องอย่างจริงจัง จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ จัดประชุมปรึกษาหาความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างครูต่อครู และ แก้ปัญหาพร้อมกัน นิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เข้ารับการพัฒนาตัวเองอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาสาระการ เรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นว่า ควรมีการติดตามและให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่าง ต่อเนื่อง รองลงมาควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และ ติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์ โดยอาจจะต้องมีการดำเนินการ แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที ภายในโรงเรียนอย่างยิ่ง เพื่อ ดำเนินการช่วยผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การนิเทศ การวัดผล ประเมินผล ตลอดทั้งการวิจัย เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในโอกาส ต่อไป

นอกจากนั้นไอซีทียังมีบทบาทและคุณค่าที่สำคัญต่อการศึกษามากด้วย เนื่องจากปัจจุบันแวดวง การศึกษาเน้นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยผู้เรียนต้องมีการค้นคว้าข้อมูล และการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การค้นคว้า หาข้อมูลและการศึกษาด้วยตนเองมีปัจจัยหนุนเสริมที่สำคัญประการหนึ่งคือ การใช้ไอซีทีเป็นตัวช่วยในการ เข้าถึงข้อมูลทางการศึกษาที่มีผู้คนทั่วโลกได้รวบรวมและวิเคราะห์ไว้ พร้อมทั้งนำข้อมูลเหล่านั้นมาเผยแพร่ ลงสื่อสาธารณะในรูปแบบต่างๆ จึงกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีทีที่มีบทบาท สำคัญต่อการศึกษามาก โดยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่นำมาใช้เพื่อการศึกษา มีหลาย ลักษณะ

โดยภาพรวมสรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาที่มีความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นไปที่ การนิเทศการจัดการเรียน การสอน การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร และนำความรู้จาก การประชุม สัมมนา มาปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 74.0 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 26.0 มีอายุเฉลี่ยมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 77 รองลงมาคืออายุ 31- 40 คิดเป็นร้อยละ 18 และอายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 5 ดำรงตำแหน่งเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาคือเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14 และเป็นผู้บริหารศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7 และเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีขนาดโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีสัดส่วนสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 59 เปรียบเทียบกับร้อยละ 41

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษา ต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ **ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน** ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน ในรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก

(ค่าเฉลี่ย = 4.11, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.70) **ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้** ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในรายชื่อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.00, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.67) **ด้านการพัฒนาบุคลากร** ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร ในรายชื่อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.88, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.78) **ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน** ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ในรายชื่อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.73, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76) **ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน** ระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานการศึกษาต่อบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายชื่อ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.74)

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า **ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที** ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการจัดทำแผนผังบริเวณโรงเรียนอย่างชัดเจน รองลงมาคือผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดห้องเรียนที่ช่วยเสริมบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที และการจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่นสวยงามเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที **ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้** ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบไอซีที รองลงมาคือแนะนำให้ครูอาจารย์ใช้กิจกรรมไอซีทีในการเรียนการสอน และจัดหาอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที โดยอาจจะจัดบริเวณแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย ในสาระกลุ่มการเรียนรู้ จัดกิจกรรมห้องสมุด จัดหาหนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านนอกเวลา เช่น หนังสือที่เกี่ยวข้องกับไอซีที จัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง **ด้านการพัฒนาบุคลากร** ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีการนำไอซีทีที่เกี่ยวข้อง รองลงมาอาจจะส่งครูอาจารย์เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที และแนะนำส่งเสริมให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีตามความถนัดตนเอง ซึ่งอาจจะจัดให้มีการเข้าอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนไอซีที แนะนำในการผลิต

สื่อ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นทุกประสบการณ์ จัดอบรมโครงการและมอบหมายงานให้แต่ละคน จนครบ และติดตามต่อเนื่องอย่างจริงจัง จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ จัดประชุมปรึกษาหาความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างครูต่อครู และแก้ปัญหาพร้อมกัน นิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เข้ารับการพัฒนาตัวเองอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ **ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน** ผู้ปฏิบัติงานการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการติดตามและให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่างต่อเนื่อง รองลงมาควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์ โดยอาจจะต้องมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที ภายในโรงเรียนอย่างยิ่ง เพื่อดำเนินการช่วยผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การนิเทศ การวัดผลประเมินผล ตลอดทั้งการวิจัย เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในโอกาสต่อไป

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. บทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับ มาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนได้ตระหนักถึง แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นจึงต้องจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูผู้สอนก็ได้ดำเนินการตามแนวทางแล้ว จึงมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างบประมาณในด้านการสนับสนุนด้านอาคาร สถานที่มีไม่เพียงพอ ผู้บริหารและครูผู้สอนควรที่จะหางบประมาณมาเพิ่มเติมในส่วนนี้ เพื่อให้ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมกับการเรียนการสอน

ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัช แก้วมณี (2542 : 48) และ นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ (2545 : 48 – 53) โดยเสนอบทบาทของ ผู้บริหารในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ควรส่งเสริมอำนวยความสะดวก พร้อมจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุน จัดหาแหล่งการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน ในด้านการพัฒนาบุคลากร เมื่อดูภาพรวมของ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารทุกด้าน พบว่ามีค่าใกล้เคียงกันมาก ผู้บริหารมีความคิดเห็นในด้านนี้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้งานวิชาการ หรือให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น จึงให้น้ำหนักในด้านนี้น้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากร ในหน่วยงานของตน เพื่อให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพและให้การศึกษาที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พันัส หันนาคินทร์ (2529 : 39) ที่กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ ที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่างๆ

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 1 จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานการศึกษามีความคิดเห็นไปในแนวทางการส่งเสริม สามารถแยกประเด็นได้ดังนี้ ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ข้าราชการครูให้ สอนแบบบูรณาการ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคนอย่างเสรีภาพ เช่น การจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของประยูร ชาวนาฮี (2537 : 9 – 10) ได้กล่าวถึงการ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เช่น การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ เหล่านี้ทำให้บรรยากาศเพิ่มความสมบูรณ์ เสริมสภาพให้เอื้อต่อการเรียนยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของสุมน อมรวีวัฒน์ (2543 : 5) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสระภาพได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์เรียนรู้อย่างมีความสุข เน้นกระบวนการคิด ปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบรรยากาศ เหล่านี้ช่วยให้สภาพบริเวณเอื้อต่อการเรียนการสอนไอซีที สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน เกิดการ เรียนรู้อย่างสมบูรณ์ ส่วนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ข้าราชการครูให้แนวคิดไว้ว่า ให้ทางโรงเรียนปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม ทันสมัย และจัดบริเวณแหล่งเรียนรู้ให้ หลากหลายในสาระกลุ่มการเรียนรู้ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนาพรรังบุทกซ์ (2543 : 14) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งที่มีข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ศูนย์วิทยุ สื่อห้องสมุด ห้องปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อ

ส่งเสริมให้ผู้แสวงหาความรู้ได้อย่างชัดเจน รวดเร็ว ถูกต้อง และยังคงคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ปฏิบัติตามบทบาทของ ผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือ ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนควรจะช่วยแรง ร่วมใจ สนใจในการสร้าง บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ทั้งการสร้างบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียน และอาคารสถานที่รอบนอก ตลอดจนจัดหา เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเสริมสร้างบรรยากาศเพื่อให้เกิด สภาพที่น่าอยู่ น่าเรียนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้บริหารควรจะให้ ความสนใจ ดูแลอย่างใกล้ชิด และหา ความรู้ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเสริมสร้างพร้อมแก้ไขปรับปรุงให้ดี และทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

2) จากผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเห็นว่า ได้ ปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านการสร้าง บรรยากาศเอื้อต่อการ เรียนการสอนน้อยที่สุด โดยเฉพาะการจัดสภาพอาคารเรียน และอาคาร ประกอบให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนควรสนใจที่จะแก้ไข ปรับปรุงใน เรื่องการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียน การสอนให้มากยิ่งขึ้น

3) จากผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้บริหารมีความคิดอยู่ในระดับมากกว่าครูผู้สอน สำหรับด้านที่มีการปฏิบัติ น้อย มีความคิดเห็น สอดคล้องกันคือ ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารควรจะให้ความรู้ หา กิจกรรมใหม่ๆ เทคโนโลยี ตลอดจนทำให้ความรู้กับครูผู้สอนให้ ทันสมัย พร้อมให้กำลังใจครูผู้สอนอย่าง มากที่สุด เพื่อเป็นแรงเสริมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ใน ประเด็นอื่น ๆ

2) ควรศึกษาปัญหาในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของ ผู้บริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที
ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหาร
สถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบ้านโคกตมมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหาร
3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการกระบวนการจัดการเรียนการสอนไอซีทีของสถานศึกษาอื่นๆต่อไป

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ( ) หญิง ( ) ชาย
2. อายุ ( ) 20 – 30 ปี ( ) 31 – 40 ปี ( ) มากกว่า 40 ปีขึ้นไป
3. ตำแหน่ง ( ) ผู้บริหารศึกษา ( ) ครูผู้สอน ( ) คณะกรรมการสถานศึกษา
4. ขนาดโรงเรียน ( ) ขนาดเล็ก ( ) ขนาดกลาง ( ) ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไอซีที

ของผู้บริหาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับตามความรู้สึก/ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ความคิดเห็นในการส่งเสริม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน					
1. โรงเรียนจัดทำแผนผังบริเวณโรงเรียนอย่างชัดเจน					
2. จัดสภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
3. จัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สวยงามเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
4. ส่งเสริมให้มีการจัดห้องเรียนที่ช่วยเสริมบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
5. สนับสนุนให้ครูอาจารย์และนักเรียนใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
6. ปรับปรุงพัฒนาบรรยากาศแห่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีภายในโรงเรียน					
7. เปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีใน					

โรงเรียน					
ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
1. จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
2. จัดสรรงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์ไอซีทีอย่างเพียงพอ					
3. ให้ความรู้แก่ครูอาจารย์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไอซีทีและบำรุงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
4. แนะนำให้ครูอาจารย์ใช้กิจกรรมไอซีทีในการเรียนการสอน					
5. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบไอซีที					
6. พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ไอซีทีของครูอาจารย์และนักเรียนในสถานศึกษา					
ด้านการพัฒนาบุคลากร					
1. จัดประชุมสัมมนาเพื่อให้ครูอาจารย์เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
2. จัดกิจกรรมระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
3. ส่งครูอาจารย์เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
4. จัดกิจกรรมให้ครูอาจารย์ได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
5. แนะนำส่งเสริมให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีตามความถนัดของตนเอง					
6. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีการนำไอซีทีเข้ามาเกี่ยวข้อง					
ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน					
1. ติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์					
2. ติดตามและให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่างต่อเนื่อง					
3. ส่งเสริมการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีภายใน					

สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม					
4. วางแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระบบตลอดปี					
5. นิเทศและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ					
6. เชิญผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. วางแผนการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่างเป็นรูปธรรม					
2. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีอย่างต่อเนื่อง					
3. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ประเมินตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					
4. เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีด้วยตนเอง					
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของครูอาจารย์					
6. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีที					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไอซีทีของผู้บริหาร

จุดเด่น

.....

.....

.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อครูและคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มบ้านโคกดงมูลเหล็ก

1. โรงเรียนบ้านดงมูลเหล็ก

1. นายมานิต จังหวัดกลาง	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ชำนาญการพิเศษ	086-2026539
2. นางปาลิตา นันทะสร	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752328
3. นางจุฑามาศ พุ่มห่าน	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752328
4. นางไพบูลย์ เทียนศรี	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752328
5. นางสุวิมล มีสุข	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752328
6. นางทองรัก คุ่มสุวรรณ	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752328
7. นางกรพรรณ สุทธิสอน	ครู	ชำนาญการ	056-752328
8. นางวิมลรัตน์ พานำมา	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752328

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงมูลเหล็ก

1. นายประเชิด สงวนสิน	ประธานกรรมการสถานศึกษา
2. พระครูสถาพร พัชรากร	กรรมการ
3. นายชะเอียน ยาโต	กรรมการ
4. นายชนะ จันทร์เกิน	กรรมการ
5. นายสมทบ พึ่งแก้ว	กรรมการ
6. นางกองทิพย์ เผือกพงษ์	กรรมการ
7. นางกรพรรณ สุทธิสอน	กรรมการ
8. ว่าที่ร้อยตรีมานิต จังหวัดกลาง	กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	4 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	0 เครื่อง
รวม	4 เครื่อง
ใช้งานได้:	2 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	2 เครื่อง

2. โรงเรียนบ้านโนนสะอาด

1. นายเสรีชาติสุทธิผู้	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ชำนาญการพิเศษ	083-2120211
2. นางปรานอม พันธุ์น้อย	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
3. นางสาวถนอมนวล พรหมเศรษฐ์	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
4. นายนิกร ฉัตรกาญจนกุล	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
5. นางอุบล ศรีเพชร	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
6. นางสาวคนธ์ นางนวล	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
7. นางเพียงจันทร์ แก้วดี	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
8. นางรำพึง ธารน้ำ	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
9. นางเสนาะ สาระวัน	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
10. นายวีระวัฒน์ รัตนะกรี	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
11. นางสมนึก อ้นกลิ้ง	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
12. นางวราภรณ์ ศรีชะใบ	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
13. นางสาวนันทนา ปลาเงิน	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329
14. นางสาวอรทัย ยิ้มเครือทอง	ครูผู้ช่วย		056-752329
15. นางสาวสุพิชญ์ ทองนิ่ม	ครู	ชำนาญการ	056-752329
16. นายเจริญ ทัดซ่อมม่วง	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752329

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนสะอาด

1. นายประจวบ ทองมา	ประธานกรรมการ
2. นายเกียรติ โฉมช่วย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายถาวร สีนิดแท้	กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง
4. นางเพียงจันทร์ แก้วดี	กรรมการผู้แทนครู
5. นายชอบ ดวงตะวัน	กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน
6. ร.ต.ประยุทธ์ คงไชโย	กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. นายอรชุน ศรีสมร	กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า

8. พระบุญเลี้ยง จิตคุโณ กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
9. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสะอาด กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	40 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	0 เครื่อง
รวม	40 เครื่อง
ใช้งานได้:	40 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	0 เครื่อง

3. โรงเรียนบ้านลำป่าสักมูล

1. นางสุวลี พวงคำ ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ 0819725871
2. นางสมหวัง ณีวิเชียร ครู ชำนาญการพิเศษ 0819725871
3. นางทับทิม ศักดิ์เสถียร ครู ชำนาญการพิเศษ 0819725871
4. นางมะลิ กันหา ครู ชำนาญการพิเศษ 0819725871
5. นางสนาม เทพโสดา ครู ชำนาญการพิเศษ 0819725871

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านลำป่าสักมูล

1. นายระพิน ยอดและ กำนันตำบลดงมูลเหล็ก ประธานกรรมการ
2. พระครูพัชรศาสน์ เจ้าอาวาสวัดวังกุ่ม กรรมการ
3. นางสังวาล ยอดและ อองค์กรชุมชน กรรมการ
4. นายบุญเหลือ ฉิมพ่วง ตำรวจบ้าน กรรมการ
5. นายอมรเทพ ศรีคง ตัวแทนผู้ปกครอง กรรมการ
6. นายชื่น ธิกะ ตัวแทนศิษย์เก่า กรรมการ
7. นางระเปียบ ขุนคำ ตัวแทนผู้ปกครอง กรรมการ
8. นางสนาม เทพโสดา ตัวแทนครู กรรมการ
9. นางสุวลี พวงคำ ผู้อำนวยการ ร.ร.บ้านลำป่าสักมูล กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	2 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	2 เครื่อง
รวม	4 เครื่อง
ใช้งานได้:	4 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	0 เครื่อง

4. โรงเรียนบ้านคลองบง

1. นางวิไลวรรณ เดิมสันเทียะ	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ชำนาญการพิเศษ	056-724350
2. นายสมบูรณ์ แก้วกัน	ครู	ชำนาญการ	056-724350
3. นางกำไล แก้วกัน	ครู	ชำนาญการ	056-724350
4. นางอุษณีย์ ทองไข	ครู	ชำนาญการ	056-724350
5. นางวัลริญา บุญจิตร	ครู		056-724350

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านคลองบง

1. นายนิคม	ชินโซ	ประธานกรรมการ
2. นายอุทัย	ใจดี	ผู้แทนองค์กรปกครอง
3. นายบุญหลาย	คุณแสงจันทร์	ผู้แทนองค์กรปกครอง
4. นายณัฐพงศ์	เพ็ญวงษ์	ผู้แทนศิษย์เก่า
5. นางสาววย	ตาแดง	ผู้แทนผู้ปกครอง
6. นายสนิท	หล่มศักดิ์	ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
7. นายนพคุณ	โพธิสาร	ผู้แทนองค์กรชุมชน
8. นายสมบูรณ์	แก้วกัน	ผู้แทนครู
9. นางวิไลวรรณ	เดิมสันเทียะ	ผอ.ร.ร./กรรมการและเลขา

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	5 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	0 เครื่อง
รวม	5 เครื่อง
ใช้งานได้:	1 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	4 เครื่อง

5. โรงเรียนบ้านโนนตะแบก

1. นางสาวสุทิภา ลาตเลาผู้อำนวยการโรงเรียน	ชำนาญการพิเศษ	085-6056086
2. นางเพทาย พริกไทยครู	ชำนาญการพิเศษ	056-712187
3. นางศิริรักษ์ พุขขงค์	ครู ชำนาญการ	056-712187
4. นายสมาน พริกไทย	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-712187
5. นายเอกพล คำพู	ช่างไม้ชั้น 3	056-712187

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนตะแบก

1. นางมาลัย สีสุวัน	ประธานกรรมการ
2. นายทองใบ มีบาง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายสมบัติ แก้วใหญ่	กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง
4. นายวิชาญ นักระบำ	กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า
5. นายประหยัด จันเงิน	กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน
6. นางบุญเพ็ง มาจาก	กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. พระครูโกศล พัทธเวช	กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
8. นางศิริรักษ์ พุขขงค์	กรรมการผู้แทนครู
9. นางสาวสุทิภา ลาตเลา	กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	0 เครื่อง
---------------	-----------

จัดหาเอง/บริจาค:	3 เครื่อง
รวม	3 เครื่อง
ใช้งานได้:	3 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	0 เครื่อง

6. โรงเรียนบ้านท่ากกตาล

1. นายประสงค์	บุญธรรมผู้อำนวยการโรงเรียน	ชำนาญการพิเศษ	087-2011829
2. นายไพไลต กันทา	ครู	ชำนาญการพิเศษ	
3. นางสาวสุข ชูเกต	ครู	ชำนาญการพิเศษ	
4. นางนันทนา คำคุณ	ครู	ชำนาญการพิเศษ	
5. นางอัจฉรา อ่อนโต	ครู	ชำนาญการ	
6. นายรังสรรค์ ศรีเมฆ	ครู	ชำนาญการพิเศษ	
7. นางเครือวัลย์ แสงโสดา	ครู	ชำนาญการพิเศษ	
8. นางสาววิมลพร เหวจิตร	ครู	ชำนาญการพิเศษ	
9. นางบุญสนอง บุญทับ	ครู	ชำนาญการพิเศษ	
10. นางสาวอรอุมา บุญไทย	ครู		

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านท่ากกตาล

1. นายสุรพล ป้านภูมิ	ประธานกรรมการสถานศึกษา
2. นายพิพนธ์ ปู่ทอง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นางสาวละมัย ช้องคาน	กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง
4. นายไพไลต กันทา	กรรมการผู้แทนครู
5. นายทองหล่อ ลาคำ	กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า
6. นางนภััสสร ทองแท้	กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน
7. นายบุญมี รูปน้อย	กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. พระครูโกวิทพัชรสาสน์	กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์

9. นายประสงค์ บุญธรรม กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	3 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	8 เครื่อง
รวม	11 เครื่อง
ใช้งานได้:	11 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	0 เครื่อง

7. โรงเรียนบ้านน้ำเลา

1. นายโชคชัย บุญมา	ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ	087-5718515
2. นายมานะ แซ่มสีม่วง	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-760632
3. นายวิจิตร มีเดช	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-760632
4. นางเรณู ดวงจันทร์	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-760632
5. นางผานิต รังงาม	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-760632
6. นายทองสุข นวลเกตุ	นักการภารโรง	056-760632

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านน้ำเลา

1. นางบุญทัน ขำปลอด	ประธานกรรมการ
2. นางจันทศน์ เสาวรส	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นางวรรณมา ช่วยเมือง	กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง
4. นางผานิต รังงาม	กรรมการผู้แทนครู
5. นางอำภัย ม่วงจิ้น	กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน
6. นายเชิณ ยืนยั้ง	กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. นางเกษสุณี ภูระหงษ์	กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า
8. พระครูปัญญาพัชรสิทธิ์	กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
9. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำเลา	กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	6 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	0 เครื่อง
รวม	6 เครื่อง
ใช้งานได้:	6 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	0 เครื่อง

8. โรงเรียนบ้านห้วยผักไผ่

1. นายสุชิน ชาญสูงเนิน	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ชำนาญการพิเศษ	083-2119929
2. นางนิศานาถ สุขะวัลลิ	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
3. นายพิษณุ มาอยู่	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
4. นายไสว ไกรศรีบุตร	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
5. นางกัลยาณี บุญมี	ครู	ชำนาญการ	056-752305
6. นางวิลาวัลย์ เขื่อนเฉลิมกุล	ครู	ชำนาญการ	056-752305
7. นางวิชชุดา สุขสันต์	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
8. นางอำไพพรรณ จันแจ่ม	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
9. นางสาวเกศินี เลาคำ	ครู	(อัตราจ้าง)	056-752305
10. นางสาวรัตญา พึ่งเสื่อ	ครูธุรการ		056-752305
11. นายทง แสงสุก	นักการภารโรง		056-752305
12. นางอุรา พิมพ์เรือง	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
13. นางอรสา สารอด	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
14. นางประกอบ จังหวัดกลาง	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
15. นางวาสนา แซ่มสีม่วง	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305
16. นางนภาพรณ์ บุญมา	ครู	ชำนาญการพิเศษ	056-752305

17. นายสะท้อน สุขโณม	ครู ชำนาญการ	056-752305
18. นางปิยะพร พรหมบุญ	ครู ชำนาญการ	056-752305
19. นางอรุณี ประกอบการ	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752305

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านห้วยผักไผ่

1. นายณัฐพงศ์ พรพฤตพันธ์	ประธานกรรมการ
2. นายเฉลา ภูรักษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายยงยุทธ อินทร์รอด	กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง
4. นางนิศานาถ สุขะวัลลิ	กรรมการผู้แทนครู
5. นายสุทิน อินจันทร์	กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน
6. นายประถม เรืองศรี	กรรมการผู้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
7. นายปอน รอดมา	กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า
8. พระครูปัญญาพัชรสิทธิ์	กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
9. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผักไผ่	กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	10 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	0 เครื่อง
รวม	10 เครื่อง
ใช้งานได้:	8 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	2 เครื่อง

9. โรงเรียนบ้านโคก

1. นายสงบ นามไพร	ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ	081-0412464
2. นายก่อเกียรติ นิ่มแก้ว	ครู	056-752327
3. นายทูล แซ่มสีม่วง	นักการภารโรง	056-752327

4. นายประภท ดวงจันทร์	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752327
5. นางพิกุล วุฒนู	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752327
6. นางกาญจนา แสงวิจิตร	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752327
7. นางพัชรินทร์ นัคสูนย์	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752327
8. นางสาวนิยารินทร์ ยัมยุรวัดน์ครู	ชำนาญการ	056-752327
9. นางนงลักษณ์ ไตรสุทธิ	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752327
10. นายจุจิโรจน์ สุขรินทร์	ครู ชำนาญการ	056-752327
11. นายวัลลภ ทองคำสุก	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752327
12. นายมานิตย์ เมฆประยูร	ครู ชำนาญการ	056-752327
13. นางนิตยา ทองคำสุก	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-752327

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโคก

1. นายประดิษฐ์ มาลี	ประธานกรรมการ
2. นายจำนงค์ ชมภู	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายสมบุญรณ์ อยู่ข้างแรม	กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน
4. นางอรุวรรณ วงษ์ข้าง	กรรมการผู้แทนผู้ประกอบการ
5. นางพิกุล วุฒนู	กรรมการผู้แทนครู
6. นางสมัย ปิ่นนาง	กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า
7. นางนิอร สุยะเอียด	กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. พระครูปัญญาพัชรสิทธิ์	กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์
9. นายสงบ นามไพร	กรรมการและเลขานุการ

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	12 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	12 เครื่อง
รวม	24 เครื่อง
ใช้งานได้:	19 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	5 เครื่อง

10. โรงเรียนบ้านกงกะยาง

1. นางสาวสุภัทสร ก้อนทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ	081-0415437
2. นางจรัลรัศมี มียา	ครู ชำนาญการ	056-723342
3. นางสุนีย์รัตน์ บึงจันทร์	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-723342
4. นายวีรวัดณ์ ทองเพ็ญ	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-723342
5. นายสุวรรณ มีไทย	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-723342
6. นางพรรณนิภา วุฒินุ	ครู ชำนาญการ	056-723342
7. นางสุกัญญา กรพรม	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-723342
8. นางปราถิม มีชาญ	ครู ชำนาญการพิเศษ	056-723342
9. นายสงบ ทันท้อ	นักการภารโรง	056-723342

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกงกะยาง

ไม่มี

จำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

งบประมาณ สพฐ.	6 เครื่อง
จัดหาเอง/บริจาค:	12 เครื่อง
รวม	18 เครื่อง
ใช้งานได้:	16 เครื่อง
ใช้งานไม่ได้:	2 เครื่อง

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้รับผิดชอบและผู้ร่วมวิจัย

ประวัติผู้รับผิดชอบและผู้ร่วมโครงการ

หัวหน้าโครงการวิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวปรียากร บัวทอง
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss.Pariyakorn Buathong
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน .....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ (พนักงานมหาวิทยาลัย)
เงินเดือน 30,400 บาท
เวลาที่ใช้ทำวิจัย ชั่วโมง 16 ต่อ สัปดาห์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โทร. 056-717100 โทรสาร. 056-717137
E-mail : poo@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2551 ศศ.ม. (เทคโนโลยีสารสนเทศ) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2547 ทท.บ. (คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์) สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
  - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย
-
  - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย
พ.ศ. 2558 โครงการวิจัยบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
สอนไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบ้านโคกดงมูลเหล็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

ผู้ร่วมวิจัย

2. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางนันทชา ชัยทวีชานันท์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs.Nonthacha Chaitawittanun
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3659900422219
8. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ (พนักงานมหาวิทยาลัย)
เงินเดือน 25,400 บาท
เวลาที่ใช้ทำวิจัย ชั่วโมง 16 ต่อ สัปดาห์
9. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ โทร. 056-717100 ต่อ 1321 โทรสาร. 056-717137
E-mail : ploy_der@hotmail.com
10. ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2551 ศศ.ม. (พัฒนามนุษย์และสังคม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2547 ศศ.บ. (พัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยนเรศวร
11. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
- สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
12. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุ
สถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือ
ผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
7.2 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย
-
7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย
พ.ศ. 2552 โครงการวิจัยการศึกษาขององค์กรทางสังคมในการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ
ของคนพิการ : ศึกษากรณีชมรม คนพิการจังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2553 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการทำวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษา
มะขามแปรรูป กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน ตำบลวังชมพู อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2555 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชนเข้มแข็งบ้าน
คลองสาร ตำบลนางัว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

พ.ศ. 2557 การพัฒนาสวัสดิการสำหรับผู้ประสบปัญหาในบ้านพักเด็กและครอบครัว
อย่างมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์

7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน

พ.ศ. 2549 โครงการการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเสริมและอาชีพทางเลือกของชาวอุร
ลาไวย์ในจังหวัดภูเก็ต

พ.ศ. 2546 โครงการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเกณฑ์พื้นฐาน 10 ประการใน
การดำรงชีวิตของคนไทย

พ.ศ. 2546 โครงการความร่วมมือระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนกับสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

พ.ศ. 2548 โครงการอบรมเยาวชนพิกการสู่การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้าง
ประสบการณ์ชีวิตสำหรับเยาวชน พิกการ

พ.ศ. 2549 โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้วัฒนธรรมกรุงเทพฯ

พ.ศ. 2550 โครงการวิจัยเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์รองรับการเปิดเสรีการค้าบริการด้าน
การศึกษาระดับอุดมศึกษา